

PARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

Any XXII - Núm. 1.942 - Dimecres, 2 de setembre de 1921

Edició del matí

Oficines d'impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 118

10 cts.

PENINSULA:
750 P.TS. Trimestre
UNIO POSTAL:
16 P.TS. Trimestre

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

EL DIA 12 DE SETEMBRE COMENÇA LA
EXPOSICIÓ i VENDA

ARTICLES COL·LEGIAL

MOBLES
LLENCOLS
COLXES

MATALASSOS

VESTITS

GÈNERES DE PUNT

ROBA BLANCA

CALCAT

CAMISES

MOCADORS, etc.

A PREUS EXCEPCIONALS DU-
RANT ELS DIES D'EXPOSICIÓ

PROXIMAMENT
INAUGURACIÓ DE

NOUS LOCALS

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girós - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons dels Deutes INTERIOR,
EXTERIOR i AMORTITZABLE, 4 per 100.

VENCIMENT 1.er D'OCTUBRE PROXIM

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons núms. 889 - A
889 - A
789 - A

Comptable

d'important casa, s'ofereix per arran-
jament de llibres, balanços i inven-
taris. Escriure a LA VEU, núm. 525.

Notícies

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 1
de setembre de 1921.

Hores d'observació: A les set del
matí, a la una i a les sis de la tarda.

Baròmetre a 0° i al nivell del mar:
742, 743, 743, 743.

Termòmetre sec: 23,7, 24,0, 24,1.

Termòmetre humit: 21,7, 22,5, 22,9.

Humitat (centèsimes de saturació):
74, 74, 74.

Direcció del vent: E., SE., SW.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 0,3, 3,5.

Estat del cel: Serè, Tapat, Nubolós.
Nivells: Classe: C.K.N., C.S.K.

Temperatures extremes a l'ombra:
Màxima, 23,8, mínima, 20,4; mínima prop
del sol, 18,5.

Oscil·lació termomètrica, 5,4.

Temperatura mitja, 23,1.

Precipitació a quassa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0,0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de: 101 km.

Observacions particulars: Forta boi-
ra a la matinada.

El director, E. Alcóbé.

— Fost-Glisc-Roja-Lecitinat - cura
inapetència. B. Domenech, Ronda
Sant Pau, 71.

Dimecres a la tarda un carro va do-
nar tal topada contra la font del xan-

fra Borrell-Campo Sagrado, que la va
arrencar i la va tombar.

L'amo d'un taller de serrar fusta va
presentar-se i va declarar que es consi-
derava responsable de l'accident.

— Sanejament modern: Gran Ex-
posició de Lavapis, pedestals de por-
cellana, dipòsits exclusius de la
casa Twyford, d'Anglaterra. Varie-
tat en els models, banyes escalfadora,
waters, etc., etc. Lacomme Germans,
Passaig de Sant Joan, 44.

Al Passaig de Gràcia, al nivell del
carrer de Provença, s'hi ha comen-
çat d'obrir un altre pou dels de les
obres del Metropolita.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 30

Ahí va aparèixer el dia ennuvo-
lat i continuen els horitzonts coberts.
La temperatura, que refresca un xic
aquesta d'últims dies, torna a ser ca-
lurosa.

Un veí de Sitges ha denunciat que
al Passaig de Gràcia, en baix del
tramvia, nota la falta de la cartera,
contenint 1.000 pessetes en bitllets del
Banc d'Espanya.

A un enginyer que també anava al
tramvia li fou presa la cartera, en
la qual portava 150 pessetes i diver-
sos documents particulars.

Al carrer de l'Asalto, cantonada al
de l'Est, fou detingut un subdit ale-
many, acusat, per un suís, que ha-
vent-li remès un lloret amb la corres-
ponent gubla, perquè el vengués per
100 pessetes, no l'hi ha tornat ni
pagat el seu import.

Un electricista denuncià que fa al-
guns mesos li foren presos de casa
seva 23 quilos de reborns de llautó, i
que en anar a visitar un establiment
del carrer de Manso, per a veure si
li convenia alguna peça de metall
que venien, es trobà que estaven
allí els 23 quilos dels reborns que li
foren presos.

JOIES VILANOVA Unió, 6

La veïna d'una casa del carrer de
Robador s'absentà un moment del pis
i en tornar es va trobar la porta ob-
erta sense fractura, notant la falta
d'unes 60 pessetes que guardava a un
bany i algunes peces de roba.

L'expressada dona manifestà que
tenia sospites sobre un jove repa-
rador de novel·les com autor del ro-
batori.

L'amo d'un establiment fotogràfic
del Portal de l'Angel denuncià que
d'un dels aparadors de l'establiment
havia desaparegut dues màquines
fotogràfiques, sospitant que l'autor del
robatori podria ésser un dels depen-
dents.

Avui arriba a Barcelona l'em-
inent ortopedista doctor L. Barrere, de
París, per a fer aplicacions dels seus
embornats coneguts de l'hernia, en la
seua sucursal de la Plaça de la Uni-
versitat, farmàcia del doctor Barto-
meus.

La Secció de Beneficència de l'Ate-
de les antigues enramades. La dita
tit, com té per costum, no vals tripli-
cats de pa, carn, arròs i llegum, a diver-
ses famílies necessitades de l'esmen-
tat districte, durant el passat mes d'ag-
ost.

La comissió de festes d'estiu d'A-
renys de Mar ha sol·licitat la coopera-
ció de l'Esbart Català de Dansaires,
amb motiu d'un festival reproducció
de les antigues enramades. La dita
festa tindrà lloc demà, dissabte, als
jardins de la Casa Cabiral, on es ba-
llarà també la tradicional Dansa d'A-
renys de Mar.

Per al present mes de setembre té
compromesos l'Esbart, algunes audi-
cions de ballets populars a diferents
indrets de Catalunya, entre ells, Olot
i Sant Joan de les Abadesses.

A la Gran Via Layetana, ahir ves-
pre, l'automobil núm. 5 va atropellar

a Josep Bernat, de 52 anys, sabater,
habitant de Sòmeres, i li va causar
ferides contuses al cap, fractura de
la cama i la clavicula esquerra i
commoció pulmonar, de pronòstic
 greu.

Va ésser auxiliat al dispensari de
la Ronda de Sant Pere i traslladat a
l'Hospital Clinic.

El xofer va quedar a disposició del
Jutjat.

Ha ingressat a la presó el xofer que
conduïa l'auto que el dimecres al ves-
pre va atropellar un noi de 9 anys
al carrer dels Banys Nous, ferint-lo
greument.

Al carrer del Migdia, el noi Vicens
San José, de 5 anys, va relliscar amb
una escorça de meló i va desllorigar-
se el braç dret amb fractura del
colze. Va ésser curat al dispensari
del carrer de Barberà.

Un municipal que estava de servei
al carrer dels Consellers, va observar
ahir a la tarda que un carreter, tot
passant, tirava un sac dintre d'una
botiga. Infonent-li sospites la ma-
nobra, va deturar el carreter, Ramon
Orsi Piqué, de 32 anys, i li va demanar
explicacions, i com que les va
donar molt confoses, el va portar de-
tingut a la Delegació, juntament amb
el sac, que contenia 8 quilos de cotó
flut.

Al carrer del Parlament, hi va ha-
ver ahir vespre alguna alarma per
haver-se encès el suïtge de la xemeneia
de la casa núm. 38. Els mateixos
veïns van apagar el foc.

Al dispensari del Parc va ésser cu-
rada una dona de 51 anys, que pre-
sentava una pila de contusions efecte
d'una pallissa que li havia clavat el
seu marit. Aqueix amable marit es
diu Fresquet, i deu ésser-ho.

L'Associació Catalana d'Estudiants
ha rebut del ministre d'Instrucció
pública el següent telegrama, en con-
testa al que aquesta entitat va diri-
gir-li:

«Agraeixo la seva felicitació i estic
ja ocupant-me d'implantar l'autono-
mia universitària de conformitat amb
el Decret de 1919.»

Vida religiosa

Avui: Sants Antolí, màrtir; Esteve,
rei d'Hongria, i Santa Calixta. — Demà,
Nostra Dona del Consol. Sants Nonat,
bisbe; Ladislau i Santes Seràpia i Eu-
fèmia, verges i màrtirs.

La missa d'avui: Sant Esteve, rei,
color blanc. — La de demà: De Santa
Maria en Dissabte, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona
dels Angels, a la seva església. — De-
mà, Nostra de la Providència, al Pi,
privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
Sant Joan Evangelista. — Demà, Torn
de Nostra Dona dels Desemparats.

Votll en Sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Commemo-
ració dels Fideles Difunts, a la seva ca-
pella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà,
Torn del Sagrat Cor de Jesús, a la
mateixa capella.

— El reverend rector de la parroquial
església dels Sants Just i Pastor d'a-
questa ciutat, la Junta particular de
les Associacions d'Amants de Jesús
Sagramentat de Barcelona, i l'Apos-
tolat de l'Oració de la dita parroquia,
inviten a tots els fideles a la missa de
comunió que se celebrarà el pròxim
dijumenge a les vuit.

Serà celebrant i farà la plàtica
el doctor don Joaquim Sendra, cano-
ge. Aquests actes tenen per objecte
desagreguar a Jesús Sagramentat per
la profanació que sofrí la Divina Eu-
caristia en el robatori sacril·leg com-
ès a l'esmentada església el dia 20
del mes prop-passat. Assistirà a
aquest acte l'Associació Catequística
de la mateixa parroquia.

Bisbat

— El darrer número del «Butlletí
Oficial Eclesiàstic», d'aquest Bisbat,
publica el següent sumari:

I. Salutació a S. E. I., con motivo
del onomástico. — II. Carta de S. S. en
favor del poble rus. — III. Plan de
estudios del Seminario para el pròxi-
mo curso. — IV. Circular del Excmo.
Sr. Obispo, recordando la del fomen-
to de vocaciones eclesiásticas i erec-
ción de preceptorias de latin. — V.
Carta del delegado diocesano para
preparar la institución de la Unión
Misional del Clero. — VI. Crónica dio-
cesana. — VII. Colecta para Tierra
Santa.

— Demà, dissabte, dia 3, anirà
a Granollers per a presidir els Jocs
Florals d'aquella població i l'Il·lustre
canonge d'aquesta Catedral Basílica,
doctor don Josep Maria Llovera.

— Ha estat reelegit per al càrrec de
preposit de la Comunitat de religiosos
de l'Oratori de Sant Felip Neri d'a-
questa ciutat, el P. Josep Artigas.

— Han pronunciat els seus vots per-
petus a la capella de les religioses
Serves de Maria, Sor Meravelles, natu-
ral de Mèxic, i les germanes vicàries
Sor Pau Moreno i Sor Expectació Tor-
res.

— Va omplir-se amb rapidesa el se-
gon tren especial aconseguit per a la
Junta organitzadora del Romiatge Ca-
talà, el qual sortirà de Barcelona el
pròxim dia 12 de setembre, co que
prova l'interès que arreu ha despertat
la realització del piados romiatge al
Massabielle.

La Junta prega amb gran interès a
tots els ja inscrits que s'afanyin a re-
tirar de llurs respectives delegacions
els títols definitius, per tal de no
dificultar els treballs d'organització
de la segona tongada, i per això
s'ha prorrogat el termini d'admissió
de pelegrins fins al dia 5 de l'actual.

Aviat seran repartides les completis-
simes Gules-Programa, e nles quals
consten totes les dades que pugnin
desitjar els romieus, el mateix durant
el viatge que essent ja a Lourdes.
També hi és consignat l'ordre d'aco-
modació al tren i als hotels, la qual
cosa evitarà pèrdua de temps en l'al-
lotjament dels inscrits. Les insgnies
formen una artística medalla amb l'a-
parició de la Verge de Lourdes en
l'anvers i l'anagrama de l'entitat or-
ganitzadora al revés.

Les noves inscripcions poden ésser
fetes a la direcció general de la Junta
(Alta de Sant Pere, 11, Figueres), o
a es respectives delegacions de Cata-
lunya. L'Editorial Poliglota (Petrírol,
a les respectives delegacions de Cata-
lunya.

AUTORIZTEU LES NOTES DE LES
QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICA-
CIO. AMB UN SEGELL O UNA FIR-
MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

CUYAS..

PORTAL DEL ANGEL

LA FESTA DEL

AMB UN APARELL FO-

TOGRÀFIC POT FURE

DURANT L'HIVERN

DELS RECORDS

DE: ESTIUE

APARELL DE BUTACA

DESPOT 12-50 PIES

KODAK, ICA, RICHARD, GALIMONT

AMB 10 MINUTS PODEU APROXIMAR FOTOGRAFIA

REVELATIU DE PEL·LICLES I COPIES EN NEGRE

1 setembre
de 1921

Municipi

REITERANT ORDRES

L'alcalde ha reiterat l'ordre, a tots els amos d'establiments que venen articles alimentaris que exposin els preus de llurs gèneres per mitjà de rètols o cartells amb caràcters molt visibles, a fi que el públic pugui, sense cap esforç, assabentar-se de dits preus; amb l'avertiment que es castigarà amb rigor tota infracció que s'observi en l'ordenat.

PUGES EN UNA SUBHASTA

S'ha celebrat la subhasta dels llocs de venda vacants als mercats d'aquesta ciutat, havent estat tots adjudicats, i alguns a tipus molt superior al de subhasta; un per a la venda de peix que estava fixat en 400 pessetes, puja fins 3.111 pessetes; altre per a la venda d'ous, al tipus de subhasta del qual era de 300 pessetes, obtingué la xifra de 2.080 pessetes.

Fou presidida pel regidor senyor Blanquès.

S'HA ACABAT EL TERMINI DE COBRAR A DOMICILI L'ARBITRI SOBRE LLOGUER

Terminat el cobrament a domicili de l'arbitri sobre lloguer, corresponent al segon trimestre de l'exercici economic actual (mesos de juliol, agost i setembre), el Negociat municipal d'Ingressos fa avinent que fins el 10 del corrent podran retirar-se els rebuts, sense cap recarreg, de les oficines de recaptació del dit impost.

VENDORS CASTIGATS

Per vendre carn i ous a preus superiors al de taxa i sense cartell anunciador dels dits preus, l'alcalde, a proposta de la presidència de la Comissió de Proeviment, ha imposat multes de 50 pessetes als industrials següents:

Eduard Ripoll, Sant Rafael, 17; Mateu Vendrell, Provença, 213; Màxim Carbo, Margarit, 13; Neus Ferrer, Floridablanca, 130; Fabia Villanueva, Villarroel, 33; Joan Iborra, Comte de l'Assalt, 129; Antoni Viladrosa, Roig, 5; Pau Vidal, Salva, 56; Gumersind Moral, Rosal, 64; Artur Gispert, Ronda de Sant Antoni, 90; Pere Coral, Riego, 42; Maties Suriol, Vallespi, 53; Vicens Gonzalvo, Travessera, 35; Pau Terrigada, Cabestany, 15; Manuel Grau, Girona, 105; Antoni Corratjer, Verdi, 2; Mateu Coroa, Vallespi, 10; Miracle Bellas, Premià, 32; Pau Babillo, Masnou, 30; Maria Bonet, Plaça Centre, 3; Dolores Bosch, Cabestany, 48; Josep Masdeu, Salmeron 231; Josep Campamells, Amargós, 3; Ramon Samsó, Sans, 218; Maria Ferrer, Aragó, 36; vídua Tudela, Morera, 17; Alfons Munne, Villarroel, 68; Joan Serra, Consell de Cent, 49; Joan Riera, Gignàs, 22.

Després s'ha notificat al governador civil que Joaquim Dansà, amo de la tenda núm. 9 dels porcs de Sant Josep (locant el mercat), és reincident diverses vegades, negant-se a col·locar els cartells anunciadors de tots els articles de primera necessitat.

També ha imposat una multa de 20 pessetes a Jacint Castells, concessionari del lloc núm. 11 del mercat de Santa Caterina, destinat a la venda de conill, per desafinació en les balances.

VISITES

Han complimentat l'alcalde els diputats provincials, president i secretari, respectivament, de l'Assemblea de la Mancomunitat, senyors Jansana i Massó Llorens.

LA FESTA DEL MAR

Organitzada per la Comissió municipal de Cultura, dimecres a la tarda se celebrà la Festa del Mar, a la platja de l'Escola del Mar, que, com és sabut, està situada al costat de l'establiment dels Banys Orientals, al final del carrer de la Concordia.

Havien estat repartides invitacions a gran nombre de criatures de la barriada, i així fela que s'observés una gran animació a l'entorn de l'Escola. Hi haví les famílies dels invitats. També hi assistien els de les Colònies municipals de banys de mar.

Entraven al clos de la platja formant dues rengleres i se'ls remetia a cadascun un sandwich de pernil i una fruita i un «val» per a obtenir el «Libre de Mar».

Les nenes s'asseguraven en cadires i els vallets s'estaven drets al voltant i on podien. Hi havia una estesa de 3.000 criatures i ja pot suposar-se l'espectacle de vida, d'animació i de joia que presentava. Les nenes anaven

BORSA DE BARCELONA

Cotització única del Cotitzador d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords, de 56'00 a 56'50 i d'Alacants, a 56'70 i a 56'85.
A la tarda, a la Casa Lotja. Es fa d'interior, a 57'00, de Nords, de 56'50 a 57'10 i a 56'85; d'Alacants, a 56'90 i a 56'95; de Filipines, a 149'00; de Colònia, de 62'75 a 62'80, i de Docks, a 17'50.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscritencars en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction Light and Power 6% a 93'50.
Barcelona Traction Light and Power 7% a 102'50.
Banc de Navegació 6% a 82'50.
Obligacions Espanyola Colonització 6% a 95'00.
Eléctrica del Cinca 6% a 77'00.
Asfalt i Portland «Asland» 7% a 100'00.
Grans Molins Bascos 6% a 91'50.
Accions Banc Urquijo Català, a 100'00.
Ferrocarrils Catalans 6% a 88'75.

AL COMPTAT (Reproduit del Butlletí Oficial)

Canvi estranger	Ajuntaments i Diputacions	Aliments	Bones E.
París, rec. publicat 89'45	Municipi 1905 75'75	Aliments ad. 59'50	Bones E. 81'75
Londres, rec. publicat 98'50	1906 75'75	« « « 47'50	Prod. Forces M. 81'00
Berlin, rec. 9'05	1907 75'75	Sant Joan 80'75	Reg. Llevant 81'00
Vienna, rec. 1'00	1908 75'75	Aliments 79'75	Reg. Am. d'N. 81'00
Nema, rec. 34'50	1909 75'75	« « « 79'00	Bones 62'00
Gènova, rec. 34'50	1910 75'75	« « « 79'00	
Zurich, rec. 131'20	1911 75'75	« « « 79'00	
Nova York, rec. 7'90	1912 75'75	« « « 79'00	
Coronas sueques, París, 98'50	1913 75'75	« « « 79'00	
Coronas sueques, Londr. 152'15	1914 75'75	« « « 79'00	
	1915 75'75	« « « 79'00	
	1916 75'75	« « « 79'00	
	1917 75'75	« « « 79'00	
	1918 75'75	« « « 79'00	
	1919 75'75	« « « 79'00	
	1920 75'75	« « « 79'00	
	1921 75'75	« « « 79'00	
	1922 75'75	« « « 79'00	
	1923 75'75	« « « 79'00	
	1924 75'75	« « « 79'00	
	1925 75'75	« « « 79'00	
	1926 75'75	« « « 79'00	
	1927 75'75	« « « 79'00	
	1928 75'75	« « « 79'00	
	1929 75'75	« « « 79'00	
	1930 75'75	« « « 79'00	
	1931 75'75	« « « 79'00	
	1932 75'75	« « « 79'00	
	1933 75'75	« « « 79'00	
	1934 75'75	« « « 79'00	
	1935 75'75	« « « 79'00	
	1936 75'75	« « « 79'00	
	1937 75'75	« « « 79'00	
	1938 75'75	« « « 79'00	
	1939 75'75	« « « 79'00	
	1940 75'75	« « « 79'00	
	1941 75'75	« « « 79'00	
	1942 75'75	« « « 79'00	
	1943 75'75	« « « 79'00	
	1944 75'75	« « « 79'00	
	1945 75'75	« « « 79'00	
	1946 75'75	« « « 79'00	
	1947 75'75	« « « 79'00	
	1948 75'75	« « « 79'00	
	1949 75'75	« « « 79'00	
	1950 75'75	« « « 79'00	
	1951 75'75	« « « 79'00	
	1952 75'75	« « « 79'00	
	1953 75'75	« « « 79'00	
	1954 75'75	« « « 79'00	
	1955 75'75	« « « 79'00	
	1956 75'75	« « « 79'00	
	1957 75'75	« « « 79'00	
	1958 75'75	« « « 79'00	
	1959 75'75	« « « 79'00	
	1960 75'75	« « « 79'00	
	1961 75'75	« « « 79'00	
	1962 75'75	« « « 79'00	
	1963 75'75	« « « 79'00	
	1964 75'75	« « « 79'00	
	1965 75'75	« « « 79'00	
	1966 75'75	« « « 79'00	
	1967 75'75	« « « 79'00	
	1968 75'75	« « « 79'00	
	1969 75'75	« « « 79'00	
	1970 75'75	« « « 79'00	
	1971 75'75	« « « 79'00	
	1972 75'75	« « « 79'00	
	1973 75'75	« « « 79'00	
	1974 75'75	« « « 79'00	
	1975 75'75	« « « 79'00	
	1976 75'75	« « « 79'00	
	1977 75'75	« « « 79'00	
	1978 75'75	« « « 79'00	
	1979 75'75	« « « 79'00	
	1980 75'75	« « « 79'00	
	1981 75'75	« « « 79'00	
	1982 75'75	« « « 79'00	
	1983 75'75	« « « 79'00	
	1984 75'75	« « « 79'00	
	1985 75'75	« « « 79'00	
	1986 75'75	« « « 79'00	
	1987 75'75	« « « 79'00	
	1988 75'75	« « « 79'00	
	1989 75'75	« « « 79'00	
	1990 75'75	« « « 79'00	
	1991 75'75	« « « 79'00	
	1992 75'75	« « « 79'00	
	1993 75'75	« « « 79'00	
	1994 75'75	« « « 79'00	
	1995 75'75	« « « 79'00	
	1996 75'75	« « « 79'00	
	1997 75'75	« « « 79'00	
	1998 75'75	« « « 79'00	
	1999 75'75	« « « 79'00	
	2000 75'75	« « « 79'00	

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guisa del llegidor.

Cotització Franca, 60'45; suïssa, 131'20; belgues, 68'90; lliures, 25'82; líras, 34'50; dolars, 7'08; marcs, 9'05 i coronas, 1'00.

DARRERA SESSIO. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords, de 57'20 a 57'30 i a 57'10, i d'Alacants, de 57'00 a 57'15 i a 57'00.

Diferències de les operacions a terme
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'10 de Nords i 0'05 d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'30 de Nords i 0'35 d'Alacants.

REBLEI

BANC DE CATALUNYA

Rambla dels Estudis, número 4

BARCELONA

VALORS — CUPONS — GIRS — CANVI — BANCA

NEGOCIEM els cupons dels DEUTES INTERIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE 4 per 100 i el de les Obligacions del Tresor, 5 per 100, venciment 1.er d'octubre pròxim.

Telèfons: A. 2248 i A. 3453

Apartat de Correus: 568

Direcció telegràfica: CATALONIABANK

les criatures malaltisses, mal nodrides, de famílies necessitades, fa que la gent de la barriada, consideri l'establiment institució com a cosa pròpia. Ha de contribuir poderosament a l'apagament de les passions socials.

S'ha distribuït a tots els concorrents a la festa el volum «Libre de Mar», editat per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, esplèndidament presentat. Hi ha obres en prosa i en vers de John Ruskin, Joan Maragall, Joan Draper, Pere Coromina, Eugeni d'Ors, J. M. López-Picó, Josep Lleonart, Rabindranath Tagore, Josep Maria de Sagarra, Clementina Arderiu, Apel·les Mestres, Joaquim Ruyra, Josep Carner, Jaume i el Conqueridor, Ramon Muntaner, Bernat Desclot, Jacint Verdaguer, Costa i Llobera, Homer, Virgili, Carles Riba, Lluís Bertran Pijoan i Ventura Gassol, referents a les belleses i gèstes de la mar.

Va il·lustrat amb fotografies, tirats a part en paper «cux», amb vistes de la mar, de les més pintoresques viles de la costa catalana i d'escenes de la vida marítima.

Es un bell present per a fer estimar més i més la mar.

AUTORITZU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEUGUDA.

Necrològica

Dimecres a la tarda va fer-se a Sabadell l'enterrament del nostre bon amic En Frederic Oliver i Buxó (A. C. S.).

L'acte va constituir una veritable manifestació de dol, prova palesa de com era estimat el distingit patriota sabadellenc i president il·lustre de les Conferències de Sant Vicens de Paül.

Acompanyant als parents del difunt formaven part del dot l'arxiprest de Sant Feliu, doctor don Domènec Pagès, l'ex-ecònom doctor don Ramon Rodayol, mossèn Enric Oliver, mossèn Josep Cardona, mossèn Gabriel Clausellas, el P. Josep Isanda de les Escoles Pies, els PP. Linars i Farreras, de l'Immaculat Cor de Maria i altres reverends sacerdots.

També figuraven en el seguici les Juntes de les Conferències, acompanyades dels socis de les mateixes, il·lustres representacions de l'Acadèmia Catòlica i diverses congregacions pietoses, els asilats de la Casa de la Caritat i els del convent de les Germanes dels Avis Desemparats.

D. E. P. el distingit sabadellenc.

Generalitat

Han complimentat els senyors Puig i Cadafalch i Valles i Pujals el nou governador del Banc d'Espanya, don Lluís A. Sedó.

El senyor Puig i Cadafalch ha conferenciat amb una comissió de diputats, formada dels senyors Pereda, Vidal i Casanovas, els quals l'han informat referent a l'estat dels camins de Sort.

El Consell Permanent ha celebrat la seva primera reunió.

El senyor Valles i Pujals ha estat invitat al dinar que se celebrava demà, dissabte, al Parc, en obsequi dels nous diputats periodistes senyors Pla i Noguera i Comet.

Han visitat el senyor president de l'Assemblea el Consell Directiu del Centre de Dependents del Comerç de la Indústria, per a fer-li redreçar un document que dirigeixen a la Mancomunitat.

Ahí a la tarda es van reunir i constituït les comissions que s'han designat al matí.

Comissió de Cultura. — Ha elegit president el senyor Abadal. Ha deliberat sobre una proposició interessant la creació d'una Escola de Música, relacionada amb la dansa.

Comissió d'Interessos generals. — El senyor Vallès ha estat designat president d'aquesta Comissió. S'ha ocupat de diverses proposicions relatives al Marroc; altra interessant-se per la llibertat dels presos nacionalistes; dues proposicions perquè es dirigixin manifestacions de simpatia a Irlanda i d'adhesió a la Conferència del desarmament universal i finalment dictamina sobre una proposició en la qual es reclama del Govern el restabliment de les garanties constitucionals.

Comissió d'Hisenda. — President, senyor Estapé. Deliberà sobre una proposició d'acord relativa a una comunicació del ministeri d'Hisenda.

Comissió de carreteres i camins. — Es elegit president el senyor Ribá. Dictamina sobre una proposició relativa als perjudicis ocasionats pels últims temporals.

Comissió de reforma de Reglament. — Sr. Bassols, president. — S'ocupà aquesta comissió del dictamen que quedà pendent d'acord en la darrera Assemblea.

Comissió de ferrocarril. — El senyor Vidella es designat president. Deliberà respecte una proposició en la qual es demana que la Mancomunitat s'adhereixi als acords presos per l'Assemblea celebrada a Gandesa en pro del ferrocarril de Val de Zafan a Sant Carles de la Ràpita.

Les Comissions de Política Social i Agricultura elegiren presidents als senyors Nolla i Gell, respectivament. Ambdues Comissions s'ocuparen dels projectes d'acord presentats a l'Assemblea i relacionats amb cada una d'elles.

Govern civil

EL SENYOR LUENGO

Ha tornat de Tona, completament refet de la seva malaltia, el secretari del Govern civil, senyor Luengo.

Avui ha anat a Montserrat per assistir en representació del governador, a l'enterrament de l'abat, pare Deàs (q. d. C. s.).

Festa de periodistes

Els reporters que fan informació a la Mancomunitat de Catalunya han organitzat un banquet en honor dels periodistes senyors don Ramon Noguera i Comet i don Josep Pla, els quals en les últimes eleccions de diputats foren elegits.

El banquet se celebrà el dissabte, dia 3, a les dues de la tarda.

Excursionisme

L'Agrupació Excursionista Els Dardis efectuarà una excursió a la Font Grog, el dia 4 del corrent, sota el següent itinerari:

Crawinkel, carretera de Sant Cugat, Font del Bacallà, Font Tenebrós, Sant Jeroni, Vista-Rica i Font Grog. Lloc de reunió: plaça de Catalunya, davant el Continental, a dos quarts de vuit del matí.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

CONSELL AL PALAU

Madrid, 1, 2 tarda.
Des de dos quarts d'onze fins a les onze i vint ha durat el Consell de ministres celebrat aquest matí al Palau, sota la presidència del Rei.
Segons han manifestat després els ministres, el Consell no ha tingut importància, limitant-se el senyor Maura a exposar la seva impressió sobre els problemes d'actualitat.
El senyor Clerra, després del Consell, ha quedat al Palau conferenciant amb el Rei fins a les 12.35, sobre els assumptes de Melilla i l'atac dels moros desenvolupat pels volts dels barris exteriors de la plaça africana.
En sortir el senyor Clerra, els periodistes han preguntat quan començarien les obres de l'hospital de recuperació de membres, contestant que en el Consell d'ahir vespre quedà autoritzat per a nomenar la comissió que l'ha de portar a cap.
El projecte del pavelló ja està confeccionat i ha estat presentat al ministre, el qual l'examinarà aquesta tarda per aprovar-lo.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ

El comte de Coello de Portugal ha manifestat aquesta tarda que havia rebut un telegrama del governador de Biscaia dient que regna completa tranquil·litat, encara que continuen les precaucions per a evitar desordre.
El governador d'Osca fa avinent que a Gageon de Monégros s'ha declarat una vaga a les obres de derivació de les aigües de la presa del molí d'Alcamadé.
Es realitzen gestions per a resoldre el conflicte.
El ministre ha rebut una instància dels veïns de Leganés queixant-se de l'estat sanitari en que es troba aquella població.
El ministre ha disposat que vagi a Leganés un inspector de Sanitat, perquè comprovi les denúncies i les atengui.
De Les Palmes sapà cap a Cadix l'Espanya.
De l'Havana sortí cap a Espanya el vapor «Orconna», amb 300 immigrants. Per a Coruña i 76 per a Santander.
Ha acabat anunciant que aquesta tarda conferenciarà amb el senyor Maura per a ultimar la combinació de governadors.

FIRMA DE GUERRA

Deixant en suspens, durant l'actual campanya d'Àfrica, la part del Reial Decret de 30 de juny, relativa a retorn d'aquell territori.

DE GUERRA

A Guerra han facilitat la següent nota:
Es concedeix real llicència per a contraure matrimoni al tinent de la guàrdia civil don Marian Pérez Ujeda. Es destina a les tropes de policia indígena de Melilla el comandant metge don César Antón.
Es concedeix eliminació de l'escola d'aspirants a ingrès en la guàrdia civil al tinent don Rafael Tejada.

DE MELILLA. — ATAQUES PROP DE LA PLAÇA

Melilla. — Abir vespre començaren a sentir-se dispar, fets, segons sembla, sobre el blocu pròxim a la posició de Tajil-Mani, al territori de la cabila de Mezquita.
Els dispar s'accentuaren a mesura que avançava la nit.
De quan en quan se sentien explosions estranyes.
Després es va saber que es tractava de cartutxos de dinamita que eren tirats pels moros contra el blocu.
El general Sanjurjo, acompanyat dels seus ajudants senyors Arias i Martín i del comandant d'Estat Major senyor Santiago, recorregué el sector de la plaça que correspon al bloc d'on portien els dispar, observant que tots els serveis estaven ben muntats, però els dispar s'accentuaren fins al punt que alguns projectils arribaren al bloc que ocupa la Granja Agrícola i les cases apartades del Reial de Melilla.
El veínat, com a mesura de precaució, cobrí amb matalassos les finestres i portes, continuant a llurs habitacions.
Algunes persones es traslladaren al

barri del Real, presenciant el tiroteig, el qual no cessava un moment.

Alguns recolliren diversos projectils que es trobaren als afores del citat barri.

De bon matí es va dir que havia estat atacat el blocu de Mezquita, guarnit per 24 homes del regiment d'Almansa.

Després es va saber que l'atac fou duríssim, repel·lido amb gran valentia aquella guarnició.

Com que l'enemic augmentava i seguia tirant cartutxos de dinamita que destruien la coberta del blocu, les forces que el guarnien es retiraren a la posició de Tajil-Mani, on continuà la lluita.

Aquesta matinalada, la columna comandada pel general Sanjurjo remuntà el Gurugú, dirigint-se a Tajil-Mani, on es trobaven 17 soldats que s'havien retirat allí considerant impossible la defensa del blocu.

De seguida la columna començà a reparar els desperfectes soferts al blocu.

Per les barrancades pròximes apareixien grups disparant constantment, obligant a la nostra artilleria a obrir una cortina de foc que durà algunes hores.

Les bombes disparades per les nostres peces a diversos emplaçaments van fer certs blancs.

Per efecte de la trepidació dels dispar fets pels nostres canons de l'artilleria grossa vinguda de Segovia es trencaren alguns vidres de la Granja Agrícola i les cases pròximes.

La lluita en alguns moments fou aïrrissada.

A la tarda, el blocu quedà guarnit per forces d'Almansa.

La columna tornà a la plaça, essent lleugerament hostilitzada.

Abans deixà guarnits i ben proveïts altres blocus.

Tinguérem set baixes de la columna Sanjurjo.

Al mateix temps que operava la columna Sanjurjo sortí un tren blindat amb l'objecte de reparar la via, sofrint escàs foc.

Al matí, el general Cavalcanti recorregué el front de la plaça pertanyent al sector del barri del Real, informant-se de l'intent d'atac dels harqueny, trobant totes les forces animades d'excel·lent esperit.

Avui sortí del zoco el Had de Benistear un combot per a provisionar Casabona.

En el combot hi anava el camió blindat per a aigua.

A l'arribar a una volta del camí quedà embolat en un sot obert pels moros, molt ben dissimulat.

L'enemic espiava pels voltants i llavors atacà més, generalitzant-se el foc.

Llavors es disposà la sortida de dues columnes, una comandada pel general Neila i una altra pel coronel Lacanal, i n'estava preparada una altra manada pel coronel Fernández Barreto.

L'enemic s'esforçava per a impedir que s'anés en auxili del camió blindat.

Per a remolcar-lo sortiren dos camions automòbils, sense aconseguir-ho. El combat es prolongà tot el dia.

Dues companyies del regiment de la Corona es destacaren de la columna per a protegir el camió.

Quan s'acostaren els camions automòbils per a remolcar-lo hagueren de lluitar amb arma blanca, cos a cos, deixant en el camp de la lluita els moros molts morts i ferits.

Nosaltres sofrírem també pèrdues sensibles.

Totes les forces lluitaren amb gran heroisme, disputant-se l'entrada en foc.

El dia d'avui ha estat molt dur i ha posat de relleu l'alt esperit dels nostres soldats.

Aquests tornaren al zoc el Had cantant.

ELS PROPOSITS D'EN CAMBO

Madrid, 1, 5/15 tarda.
El senyor Cambó exposà en el Consell celebrat ahir la necessitat que els pressupostos de tots els ministres es preparin amb un esperit d'ampia economia.

Es clar, que aquest propòsit de restricció en les despeses que té el senyor Cambó, no es refereix al ministeri de la Guerra, on ara cal atendre

a les necessitats de la campanya amb tots els mitjans que siguin indispensables.

S'atribueix al senyor Cambó el propòsit d'exposar en la primera sessió de Cortes la necessitat de formar un pressupost amb nous impostos que aferrin la total solvència del Tresor espanyol.

Sobre la nova llei del Banc, a judici del senyor Cambó, no ha de demanar-se-li nous sacrificis.

El Tresor té esgotat el compte de Tresoreria amb el Banc.

Per altra banda, en el pròxim desembre cal recollir mil milions d'obligacions del Tresor.

L'AUTONOMIA UNIVERSITARIA

En el pròxim curs acadèmic, en diverses Universitats quedarà implantada l'autonomia universitària.

El Govern ha aprovat els estatuts sobre aquest assumpte, presentats per diverses Universitats.

EL PROBLEMA FERROVIARI

El ministre de Foment prepara un projecte sobre ferrocarrils, tractant de conciliar els criteris de les persones que integren el Govern amb la realitat del passat debat a les Cortes, sobre el projecte del senyor Clerra.

LES CASES BARATES

En la primera sessió de Cortes que se celebri, es votarà definitivament el projecte de llei de cases barates, que queda pendent en l'última sessió del Congrés.

L'ESQUADRA

El ministre de Marina es proposa imprimir gran activitat a l'esquadra. Estudia la manera que aquesta estigui constantment en practiques.

El marqués de Cortina ha dit que la seva fórmula és: esquadra, la que es pugui tenir, però sempre en plena eficiència.

AIGUA A MELILLA

Com que l'aigua de Melilla té escassa potabilitat, s'acut a tots els mitjans per a dotar l'exèrcit d'Àfrica d'aigua potable.

Ja Galícia solament s'ha compromès a enviar un milió de litres d'aigua mineral.

HOSPITALS DE SANG

En començar l'avenc a Melilla, els balnearis de la península estaran ja desallotjats de turistes, per a convertir-los en hospitals de sang.

EL VOLUNTARIAT

El Diari Oficial de Guerra publica la següent Reial ordre sobre voluntariat a l'Àfrica:

«Excm. Sr.: En vista de les peticions elevades a aquest ministeri en sol·licitud d'alistar-se com a voluntari, pel temps que duri l'actual campanya de l'Àfrica, i tenint en compte que tan patriòtic desig ha d'ésser atès i estimat en l'alt valor que té, pel bon esperit que demostra, el Rei (q. D. g.) s'ha servit disposar:

Primer. — Tots els cossos que tinguin unitats o fraccions expedicionàries a l'Àfrica admetran, sense limitació de plantilla, aquells individus voluntaris que es presentin i reuneixin les condicions reglamentàries.

Segon. — El compromís que contraiguin serà pel temps de durada de la campanya exigida per les circumstàncies actuals a l'Àfrica, sense opció de pretri, i essent-li aquest temps d'abonament per a tots els efectes de la vigent llei de reclutament.

Tercer. — Per aquest ministeri es determinarà oportunament la data de caducitat d'aquest compromís en cessar les causes que motivin l'admissió dels tals voluntaris, els quals un cop terminada l'obligació contraïda no tindran de reintegrar la primera posta i marxaran a llurs llars per compte de l'Estat.

Quart. — Els voluntaris que tinguin instrucció militar seran vestits i equipats amb urgència i passaports per a incorporar-se a llurs cos a l'Àfrica, demorant la marxa homes els dies necessaris, que no hauran d'excudir, en cap cas, de més de dues setmanes, per a consolidar llur instrucció militar, especialment la de tir i la de combat, que se'ls donarà amb tota intensitat.

Cinquè. — Amb voluntaris que no tinguin instrucció militar o la tinguin molt deficient, es formaran pelotons

especials al comandament d'oficials elegits, a fi que, en el termini màxim d'un mes, en enginyers, sapadors i sanitat, i dos en les altres armes i cossos, puguin posar-se en condicions d'incorporar-se a llurs unitats a l'Àfrica. A aquest efecte els cossos muntats no admetran individus que no sàpiguin muntar, encara que rudimentàriament tinguin costum de manejar bestiar.

Sisè. — L'edat d'admissió d'aquests voluntaris per a cossos expedicionaris a l'Àfrica, serà la de 18 a 35 anys, i els documents que han d'aportar, si haguessin servit, es reduiran al «pass» de situació o «cartilla» militar, i en altre cas els previnguts en l'article 314 del reglament per a l'aplicació de la llei de reclutament.

Setè. — Els voluntaris que desitgin enganxar-se amb premi hauran de fer-ho per als cossos permanents a l'Àfrica i amb les condicions i avantatges que atorga la llei de 5 de juny de 1918.

De Reial ordre ho dic a V. E. per al seu coneixement i altres efectes. Madrid, 31, d'agost de 1921.—Clerra»

LA «GACETA»

Madrid, 1, 4/15 tarda.
La «Gaceta» publica:

Circular de la Direcció general dels Registres dirigida als presidents de les Audiències territorials, que diu així:

«La Circular d'aquesta Direcció, data 23 de febrer últim, inserida a la «Gaceta de Madrid» de 25 del mateix mes, en la qual s'encarregava a V. S. que ordenés als jutges delegats per a la inspecció dels registres de la propietat d'aquest territori que vetllessin per l'exacte compliment dels preceptes legals que s'esmentaven relatiu principalment al deute de despatxar dins del termini legal els documents presentats, no ha tingut tan completa eficàcia que no segueixin arribant a coneixement d'aquesta Direcció alguns casos d'incompliment d'aquelles disposicions. Sens perjudici de procedir en cadascun d'aquests al que hi hagi lloc i a fi de prevenir els danys que puguin causar-se al servei públic i a l'interès dels particulars, aquest Centre ha acordat encarregar de nou a V. S. que recordi als jutges delegats d'aquest territori la necessitat del més exacte compliment de les disposicions legals esmentades en la Circular de 23 de febrer últim, posant a coneixement de V. S. i d'aquesta Direcció immediatament que els coneixguin qualsevol falta en el servei, singularment les que foren objecte de l'expressada Circular.»

Reial Ordre creant una tarja d'identitat per a us dels funcionaris pertanyents al cos de Presons.

Disposant que el dia 6 d'octubre pròxim comencin els examens d'aptitud dels aspirants a l'ingrés a la carrera diplomàtica i nomenant el Tribunal per a les referides oposicions, i disposant que els exercicis s'efectuïn amb subjecció al programa que s'insereix.

Decret de Guerra disposant que els aparelladors de material d'enginyers gaudeixin el sou de 4.200 a 4.900 pessetes anyals, respectivament, en complir els 30 i 35 anys d'efectius serveis com a tals aparelladors de plantilla.

LA VAGA DE BILBAO

Madrid, 1, 6/15 tarda.

Bilbao. — Augmenta l'agitació a la zona fabril, puix a l'hora del relleu nocturn han entrat molt pocs obrers al treball als Alts Forns.

Els elements agitadors han intensificat la campanya per assegurar per a demà l'atur complet.

En fer-se foc, un grup de vagues va fer uns trenta dispar als obrers Manuel González i Antoni Pujana que passaven pel pont Galindo. El primer resultà amb una ferida greu a la cuixa dreta i el segon amb lesions de menys importància. Els agressors fugiren. Un dels vagues està mal ferit.

Les autoritats ultimen les mesures davant l'amenaça que s'estengui la vaga.

A la caserna de Garellano s'ha designat la companyia que es farà càrrec del servei de tramvies si el personal no acut al treball.

Durant la nit han patrullat forces de la guàrdia civil.

Els guàrdies de seguretat presten servei amb tercerola.

L'AGITACIÓ A LES ZONES DE TETUAN I LARACHE

Tetuan. — L'agitació no cedeix. Els grups rebels que volen excitar l'alçament d'armes a la zona occidental del nostre protectorat continuen atacant els combos i els serveis de comunicacions a la regió fronterera a Xauen.

El comandament militar està prenent tota classe de mesures per a evitar sorpreses.

Es tem que els moros del Rif que es corren cap a Gornara intentin tallar les comunicacions amb Xauen.

Per a evitar-ho s'han tramès reforços.

També del costat de Larache, a la zona més avançada, al Sud de la cabila Beni-Goreet, s'ha repetit avui l'atac dels rebels.

Grups de Sumara intentaren apoderar-se d'una posició, però foren violentament rebutjats.

En la col·lisió foren molts morts i hem sofert algunes baixes sensibles. No es coneix encara el nombre de morts.

Els comandants generals de Ceuta i Larache desenvolupen una gran activitat i recorren les posicions per assabentar-se que totes elles estan ben guarnides.

El principal focus de l'agitació està ara al costat de Larache, però es creu que en el cas que la harca que es va formant intentés algun moviment seriós tindria per objectiu la ciutat de Xauen que els rifenys, d'acord amb els yaballas del Sud, intentarien pendre a les tropes espanyoles.

DE GRÀCIA I JUSTÍCIA

Madrid, 1, 8/30 nit.

Aquest matí ha assistit al seu despatx oficial el senyor Francos Rodríguez, bastant millorat en la seva salut.

En rebre els periodistes ha manifestat que el vinent dilluns portarà a la firma regla una combinació de magistrats.

Després ha dit que s'ocupa preferentment de la reorganització dels secretaris dels jutjats municipals, i que també té en projecte portar al nou pressupost la reforma del cos de presons.

Ha afegit que té acabat el discurs per a llegir-lo a l'obertura de tribunals, i que en ell s'ocupa del règim penitenciari espanyol.

Es necessari — ha dit — que, tant els edificis com el règim, corresponguin als sistemes moderns de correcció, ja plantejats a altres països.

LLIBERTAT CONDICIONAL

S'ha tornat a reunir la comissió assessora de la llibertat condicional per a continuar l'examen dels informes de benefici d'alliberació remesos per les Juntres provincials, arribant l'estudi fins als expedients dels reclusos de la província de Navarra.

AL PALAU

Després del Consell celebrat sota la presidència del Rei, han estat rebuts en audiència el marqués de Novella, que ha tornat de Melilla, i els secretaris, d'Instrucció, don Pius Zabala, i de Gràcia i Justícia, senyor Guillón.

MANIFESTACIONS DEL GOVERNADOR

El governador civil ha manifestat avui als periodistes que, a proposta seva, la Junta provincial de Subsistències ha acordat que des de demà es vengui al públic la carn de bou, als següents preus:

La de primera classe, sense os, que es venia a 5/50 el quilo, es vendrà a 4/50; la de segona, sense os, que costava a 4/50, a 3/30. La carn baixa amb os, que costava a 2/40, es vendrà a 1/90.

També ha exposat als representants de la premsa el seu projecte a favor dels cecs que es dediquen a la mendicitat.

Consisteix en que aquests tinguin l'exclusiva per a la venda de participacions de loteria; per a la qual cosa està estudiant amb el ministre de Hisenda la manera que les participacions que venguin i surtin premiades puguin els seus possessors anar a cobrar-les a l'administració de loteries.

don les hagin facilitades al cel afortunat.

AEROSTACIO MILITAR AL MARROC
Aquesta nit, a un quart d'onze, sortí cap al Marroc, de l'estació del Migdia, una companyia d'aerostació militar, procedent de Guadalajara, amb tot el material afecte a la mateixa.

NOTA BURSATIL

Molt poc negoci a la sessió bursatil d'avui.
El Deute regulador baixa 15 cèntims en partida i tanca a 67 per 100.
L'Exterior i l'Amortitzable 5 per 100 també desmereixen en algunes series.
Els Tresors sostinguts i les Cèdules Hipotecàries 5 per 100 deocompten el cupó: queden a 97.
El Banc d'Espanya puja dos enters, el Rio de la Plata, 3 i els Alacants, 3'5. Les preferents de la Sucreira baixen 2 duros i els altres valors que es negocien quasi no varien.
Llevar dels dòlars, que baixen tres cèntims, i els marcs, que no varien de 8'90, les altres divises estrangeres milloren els seus tipus anteriors.

GERMANES DE LA CARITAT AL MARROC

Madrid, 1, 9'15 nit.
El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica la següent relació:
«S. M. el Rei (q. D. g.), ha tingut a bé disposar que amb tota urgència s'atorgui el servei d'assistència de les Filles de la Caritat de la Congregació espanyola de Sant Vicens de Paul en els hospitals militars establerts en les tres comandancies generals de l'Àfrica.»

EL RETIR OBRER

Referent al retir obrer s'ha facilitat la següent nota:
«Els òrgans autoritzats per a la receptació de quotes patronals per al retir obrer que s'ha d'efectuar des del primer de setembre són les Caixes regionals col·laboradores i del servei general les administracions de Correus, autoritzades a l'efecte per la Caixa Postal d'Estativ.
Està encarregat del servei d'inspecció a les regions on no es trobi funcionant encara aquest servei, el cap de l'administració central d'inspecció, don Manuel Ródenas.
S'ha constituït la comissió de consulta a l'Institut Nacional, que atén les que es dirigeixin, sigui immediatament, sigui sotmeses a la Junta de Govern, al Consell de Patronat o al ministeri del Treball, segons de quina classe sigui.»

LES GERMANES DE LA CARITAT

El Rei ha rebut a la Superiora general de les Germanes de Sant Vicens de Paul.
En el curs de la conversa el Rei ha demanat a la Superiora que li dignés si es podia comptar amb Germanes de la Caritat a Melilla.
La Superiora ha ofert al Rei que avui mateix sortirien cap a Melilla 25 Germanes, i que es donarien ordres perquè de províncies se'n trametin altres 50.

EL REGLAMENT DE CORREUS

El real decret publicat a la «Gaceta» sobre la reforma de l'article 28 del Reglament de Correus diu així en sa part dispositiva:
«Article 28. — S'entendran compresos en la categoria d'impressos:
a) Les publicacions que no tinguin caràcter de periòdic.
b) Els llibres i obres en rústica o encuadernats.
c) Els papers de música manuscrits o impresos.
d) Les targetes de visita, ofertes de casa, naixements, defuncions, matrimonis, etc., encara que continguin manuscrit el nom de la persona.
e) Les proves d'impremta i els originals a què aquestes es refereixin.
f) Els gravats.
g) Les fotografies, estampes, dibuixos, plànols, mapes, catàlegs, prospectes, anuncis i avisos diversos, encara que siguin impresos, litografiats o autografiats.
h) Els papers o cartrops impresos en relleu per a s'els cecs, i en general tot imprès o reproducció obtinguda sobre paper pergamí, tela o cartó mitjançant el gravat, la litografia o un altre procediment mecànic qual·sevol·la fàcil de conèixer.
i) Les cintes cinematogràfiques per a la seva circulació en l'interior del Reialme, sempre que, en previst del perill d'incendi, vagin convenientment tancades en caixes de metall.
k) Els discos de gramòfons per a circular per l'interior del Reialme, mentre es presentin convenientment protegits per a tota avaria.

1) Els prospectes que es facin pel mitjà de màquines d'escriure o calc.»

EL PRESSUPOST D'INSTRUCCIO. — LES REFORMES SOCIALS

Madrid, 1, 10'30 nit.
Al migdia han esmorzat al Ritz, tractant de sobretot del pressupost d'Instrucció pública, els ministres de Instrucció i Hisenda.
L'esmentat pressupost, a judici del ministre d'Hisenda, necessita sofrir una operació quirúrgica, com també la sofriran els d'altres departaments.
En la conferència no s'ha concretat res, però s'ha avençat molt, perquè el ministre d'Instrucció pública ja sap sobre quines bases ha de formar el seu pressupost.
En una altra taula han esmorzat els senyors Matos i Sanz Escartin.
La conversa d'ambdós ha estat sobre la tasca que va deixar iniciada el senyor Sanz Escartin al ministeri del Treball sobre reformes de caràcter social.

RECTIFICACIO

El marquès de Cortina ha desmentit les declaracions que li atribuïen «Le Temps» sobre l'actuació del vescomte de Eza.

DEFUNCIO

Avui ha mort a Bèlgica la marquesa de Fernán-Núñez.

EL BUTLLETI DEL DILLUNS

«La Epoca» no creu un encert l'establiment del Butlletí Oficial els dilluns, perquè resultaria una despesa sensible per a la Hisenda pública i en canvi no satisfaria la curiositat del públic.

NOTA OFICIAL DE GUERRA

La nota facilitada aquesta nit en el ministeri de la Guerra diu així:
«Conferència de la nit del primer de setembre:
Segons participa l'Alt Comissari, durant el dia d'avui hi ha hagut tranquil·litat a les zones de Melilla i Larache, així com a la de Ceuta i Tetuan.»

A TARRAGONA

Passat demà marxarà a Tarragona el director d'Obres públiques, senyor Perea, per a examinar els danys causats en aquells camps per les últimes inundacions, a fi de fer al ministeri l'oportuna proposta d'auxilis.
El senyor Perea tornarà a Madrid el vinent dimarts.

EN DEFENSA PROPIA

El vescomte de Eza, que es troba a la Granja, ha tramès a un periòdic, que la publicà demà, una carta defensand-se de què se l'ha acusat de no facilitar mitjans a l'Alt Comissari per a construir el ferrocarril de Xauen.

Diu que el ministre facilità sempre els crèdits que se li sol·licitaren i per aquest ferrocarril sols va donar 600.000 pessetes perquè li digueren les autoritats africanes que no en feien falta més per al primer any.

La carta acaba dient:
«Es cert que sobren motius de censura per a l'administració pública, però no inventem més dels que hi ha, suficients perquè el Parlament aclareixi l'ocorregut al Marroc, a fi que cada qual assumi la seva responsabilitat, però de cap manera la que altres vulguin repartir, sens dubte per a desviar la pròpia.»

INFORMACIO TECNICA

En la reunió celebrada ahir pels caps de secció del ministeri de la Guerra, amb el ministre, aquest va donar compte als directors tècnics de les seves impressions sobre l'estat del material, quedant convingut amb fer una informació tècnica detallada sobre el material de campanya.
A aquest fi, sortirà avui mateix cap a Melilla el general d'artilleria don Lluís Hernández.
Aquest, que va acompanyat del seu ajudant, examinarà tot el material de guerra que hi ha a Melilla, no limitant-se la inspecció als canons i armament en general, sinó a les condicions i emplaçament de les peces i altres molts detalls d'importància.
Quan hagi realitzat la seva missió tornarà a Madrid i donarà compte del resultat al ministre de la Guerra.

SERVEI D'HIGIENE

Aquesta tarda ha sortit cap a Melilla el comandant de Sanitat don Pau·lí Fernández Martos, nomenat per a realitzar un important servei d'higiene a la plaça.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma: 1. 1. 1. 1. 1.

L'actualitat social

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL

Havent-se publicat en diferents periòdics gazetilles contra les disposicions de la Comissió Mixta del Treball en aquesta ciutat, encaminades a aconseguir el compliment dels seus acords respecte l'hora de tancar els establiments mercantils, la Comissió Mixta, amb l'objecte d'evitar les equivocades interpretacions de la seva actuació, fa públics els extrems següents:

Primer. Que és una Corporació Oficial, els acords de la qual són obligatoris per a tot el comerç de Barcelona.

Segon. Que els acords referents a l'horari d'obertura i tancament d'establiments foren presos el 4 de gener últim, fent-se públics en el «Butlletí Oficial» i a la premsa, sense que es formulés cap recurs.

Tercer. Que l'horari establert per la Comissió Mixta amb caràcter general és idèntic al fixat per la Junta Local de Reformes Socials d'aquesta ciutat, a poc de publicar-se el Real decret de 3 d'abril de 1919, establint la jornada de vuit hores, amb la diferència a favor dels patrons, de permetre una hora més de treball els dissabtes.

Quart. Que en els esmentats acords no es fa cap mena de distinció entre establiments que tenen dependents i els que solament estan atesos pels seus respectius amos o per persones pertanyents a la família d'aquests, tenint d'ésser de general aplicació i uniforme dintre de les excepcions contingudes en els acords esmentats, ja que d'altra manera es permetria una illa de competència perjudicial per a la part del comerç que complexa tals preceptes cosa que tots els patrons estan interessats a evitar.

Quint. Que actualment està oberta una informació que acabarà el dia 30 de setembre, respecte l'esmentat horari, a la qual pot concorrer tot el comerç de Barcelona, per exposar llurs queixes i les raons en què les fonamenten, però mentre no es prenguin nous acords per la Comissió Mixta, han de complir-se els vigents.

ELS RETIRS OBRERS

S'han inscrit últimament en el règim obligatori de retirs obrers, assegurant a llur personal a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estativ, les entitats patronals següents:

A l'Oficina Central de Barcelona: Sucursal de Fill de Josep Vidal i Ribas; Ajuntament de Ripoll; Societat Anònima successora de Cuadras i Prim; fàbrica de productes químics d'Antoni Gual i Gual; fàbrica de cortimeria de Jacint Icart; fàbrica de carbó de calç de la Companyia General d'Il·luminació per acetilè; fàbrica de cadires corbades de La Hispano Sud-Americana; fàbrica d'uralita de Josep Roviralta; agència de transports d'Ardurius, Pallerois i Companyia; taller de construcció de caixes per a cabals d'A. Padrós; fàbrica de cintes de fil i de cotó de Jaumandreu Germans i Llibre; fàbrica de filats i teixits de cotó de Joan Valls Capellans; fundició de ferro de la S. A. Escorsa; fàbrica d'aparells sanitaris de Verdader i Companyia; fàbrica d'articles de llauana de Fills de Gerard Berrán; fàbrica de barrets per a senyora de J. Martí Martí; fàbrica de blondes de Fills de Gasimir Velart; fàbrica de lones de Carles Mallot; Manufactures Gramunt, S. A.; agència d'informes comercials de R. G. Dun i Co.; magatzem d'equinalla a l'engròs, d'Amann i Wendel; fàbrica de taps metal·lícs de Sedó i Companyia; fàbrica de filats i torçats de cotó de Fills de Francesc Coma i Freixa; fàbrica de llors de la Companyia Comercial Alcoholera; basar de Fill de J. Dautlans; fàbrica de material elèctric de la Companyia Nacional d'Electricitat; Societat Anònima Indústries derivades del Sucre; Esmalteria Espanyola de Combella i Garcia; tramvia de Montgat a Tiana; Companyia Arrendatària dels serveis d'ous i manicomia de l'Institut Frenopàtic; Manicomí Nou Bellem; fàbrica de galetes de Vitas i Companyia; germandat La Nacional Espanyola; consignació de vapors de Fill de Ramon A. Ramos; Teatre Victòria; taller de maquinària i electricitat de Fuster Fabra; restaurant Grand Palais; a l'Hotel Colón; fàbrica de teixits d'Isidre Mirambell; S. A. Navillera Espanyola; fàbrica de filats i retorts de cotó de vídua de Rifà i Botey; basar de Jorba i Companyia.

A Sabadell: fàbriques de teixits i filats de cotó de J. Poch; Frederic Puig Martí; Prat Carol i C.; successor de B. Brutau, i Tomàs Gorina; fàbriques de filats de llana d'Antoni Borràs, Albarado i Serra, Jaume Fonolleda suc-

cessor de Josep Badia, Joan Cirera Colominas, Joan Codina, Jaume Domènec Llonch, Fills de J. Durán, Agapit Farrés, M. Grané i Companyia, Francesc Giralt Sellarès, Jacint Garriga, Pere Grau Oliva, Josep Morral, Martí Morral, Miquel Margarit, Pere Moratones, Jaume Molix, Joan Oliach, Jaume Prats, vídua de Fidel Pagès, Salvador Ribé, J. Rodó i Companyia, Ricard Sampere, Sanmiquel i Carulla, Saladrich Casanovas, Vallderes i Figueras, Albert Vías, i B. Guasch, comerç de llana de J. Vidal Vías, Joan Sans Fills, Joan Gorina i Companyia, Figueras i Puig, Antoni Durán Poblet, J. Casademunt, Ignasi Bros, Armengol i Companyia; filatures d'estam de Bartomeu Montolí, Societat Anònima successora de Cuadras i Prim, Corbera i Feliu, Joan Ramoneda, Enric Turull i Companyia, A. Ramoneda, Lloé Harmel; tintis aprestos, rentats i acabats de Fills d'E. Estruch i Companyia, Francesc Durán Armengol, vídua de Ferrán Casablanca, Joan Valls Figueras, Francesc Enrich Escudé, Enric Casanovas, Argelaguer Valenti Enric, Ramon Buxó Pí, successor de Valenti Gorina, Jaume Brullet, Vicens Grieria i Dolset, Feliu Grieria Chespi, Grau i Iglesias, Joan Grau i Puig, Feliu Gubern Marfà, Josep Trias Brujas, Salvador Prat, Antoni Serdà, S. A. Tintoreria Auxiliar d'Aprestadors, i Joan Manent; reganat de llanes de Joan Manent, Fills de Josep Buxó, Antoni Borràs, Antoni Marçel Bosch, Ricard Sampere, vídua de Josep Prats i Cunillera; màquines de triar i plegar de Pere Terrades Colomer, Martoreu Peix, Josep Moragas, Pau August, Fill de Sebastià Guasch; fundicions, cerralleria i metal·lúrgia de successor de M. Sala i Fills, Ramon Pigullam, Josep Trullas, Salvador Pícafoll, Padrós i Marçel, Amadeu Vilaseca, Josep Perich, J. Verneda Claret, Josep Ninet, Francesc Ventallol Sarra, B. Martí, vídua de Josep Lluscà, Andreu Fam Marqués, Indústria Electro-mecànica, Antoni Gregori, Fullola i Mas, Duch i Argemí, Mari Desvues, Cufrina i Figueras, Manuel Casanovas, Antoni Blas, successor de Bas. Baclana i Sanahuja, Fidele i Mari, Aimà i Barany, construccions Electro-mecàniques i Hidràuliques de la S. A. L'E. electricitat, pintes i llicós d'Abad i Fills, senyors Salvador Comadrán, Feliu Torres, F. Armengol Tendril, Francesc Marçel, Fill d'Antoni Cirera, S. A. d'Auxiliars de la Indústria Tèxtil, Hereus de Josep Badia i Federació Patronal de Sabadell.

Orfeo de Sans

CONCURS DE MUSICA CATALANA

L'Orfeo de Sans ha organitzat amb gran encert el segon Concurs de Música Catalana. Solament elogis mereixen aquests Concursos, aquestes festes consagrades a les produccions de l'esperit, que arreu de Catalunya, l'undia darrera l'altre, van creant-se.

Amablement invitats pel Consell Directiu del ben notable Orfeo de Sans, assistirem al repartiment de premis del Concurs que ens ocupa, organitzat amb motiu de la Festa Major de Sans. El dit repartiment s'efectua al local de l'Orfeo de Sans. Presidí la festa el tinent d'alcalde En J. Laporta. El president del Jurat, el mestre Jaume Pahissa, llegí el tradicional discurs. Digué bellíssimes i oportunes coses i subratllà amb traça el poder de la música en els esperits, en tot dor de dos premis més.

El secretari del Jurat, N'Enric Nogué, llegí el veredict del Jurat. Obtingué la flor natural, amb la seva composició per a veus mixtes. «La cançó dels ocells», el jove músic senyor Pifoli i fou proclamada regina de la festa la bella senyoreta Na Joana Farnés Casanovas.

Guanyà el premi ofert a una composició per a veus d'home, el mestre Lambert. El dit conegut i ben talentós compositor resultà també guanyador de dos altres premis.

El premi a la millor sardana per a cobla fou donat al jove i també ja conegut músic N'Antoni Botey.

Guanyà un accésit el primer premi el mestre M. Llobet i es concedí un premi extraordinari a la composició per a veus d'home: «El bruixot», del jove mestre Planas.

L'Orfeo de Sans, dirigit pel seu mestre-director senyor Soler, cantà les produccions premiades, que foren, per cert, xaradorosament aplaudides; la cobla de Castelló d'Empúries executà la sardana premiada, i un quartet, en fi, interpretà els ballets premiats (l'harmonització dels quals fou un dels premis que guanyà també En Joan Lambert), que foren ballats amb

traça pels dansaires que dirigeix el senyor Rigall.

L'Orfeo de Sans cantà, demés: «Sota de l'Olm» i la sardana «Patria» d'En Morera; «La filla del marxant» d'En Cumellas Ribó, i el «Cant dels ocells», d'En Pahissa.

I he's aquí una festa deliciosament bella i exemplar.

Els esports

CICLISME

El diumenge passat, tal com ja veiem dir en edicions anteriors, se celebrà la important cursa ciclista, en la qual, demés de diversos premis, es disputava l'artística copa «Bar Amigó», donada pel nostre amic En Bartomeu Amigó Ferreres, la qual, per l'artística, ha cridat poderosament l'atenció de tots els que l'admiren, i particularment de l'element ciclista d'aquesta capital.

La cursa fou magnífica; hi hagueren una lluita titànica entre els corredors de tal manera, que a les poques voltes, degut a reventades, a calgudes i sobretot, al tren que portava el pelotó de cap, van quedar eliminats gran nombre de corredors, sobresortint entre els que quedaren el gran corredor Cortada, vencedor d'aquesta cursa, i demés, de la majoria de primes.

També es distingiren Sans i Guerrero, el primer per la seva excel·lent cursa, no perdent mai el contacte amb el pelotó de cap, i el segon per la frescura amb què va córrer, puix malgrat perdre diverses voltes, no s'acovardí i va seguir la cursa arribant, per fi, a classificar-se.

Les primes foren guanyades pels corredors següents:

Les de 10 pessetes: Cortada, a la 10ª volta; Hewitson, a la 20ª; Grané, a la 30ª; Cortada, a la 40ª; Cortada, a la 50ª; Cortada, a la 60ª; Cortada, a la 70ª; Cortada, a la 80ª.

La de 15 pessetes: Cortada, a la 7ª volta.

La prima de 5 pessetes fou donada per als senyors Subirana i Manonellas i la 7ª per al senyor Josep Smandia; les altres, per la Comissió.

La classificació fou la següent:

Premi d'honor, Copa «Bar-Amigó» Josep Cortada.
Després seguien Josep Sans, Francesc Grané, Elís Regolf, Miquel Almon, Emili Gironès, Jaume Arjona, Gustau Sánchez, Joan Gras, Andreu Rius, Rafael Nogueras, Manuel Cané, Josep Gibert, Nicanor Claveria, Ramon Casas, Nicanor Torres, Gregori Guerrero, Ramon F. Grau.

Com dièim, aquesta cursa resultà un èxit, essent, ultra els que han cooperat, d'elogiar la tasca de l'organitzador i donant de la magnífica copa, don Bartomeu Amigó Ferreres, al qual felicitem per l'èxit assolit.

El repartiment de premis s'efectuà avui, dijous, a les deu de la nit al Bar-Amigó, Tamarit, 181.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 1 de setembre

Telegrames de les 4 tardes.

4 per 100 interior, comptat.....	67'00
» » » fi mes.....	00'00
» » » fi pròxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100.....	00'00
Banc d'Espanya.....	507'00
Arrendatària de Tabacs.....	276'00
Stat. Gral. Sucr.- Obligacions.....	00'00
» » » At. preferides.....	68'00
» » » ordinàries.....	00'00
Francs.....	60'00
Lliures.....	28'00
Banc Espanyol Rio Plata.....	25'00
Cèdules Hipotecàries.....	97'00
Accions Nord.....	57'00
» Alacants.....	57'00
» Andalusos.....	00'00
» Orenses.....	00'00
Colonials.....	00'00

PREMI DE L'OR

CANVIS DE LA BANCA MARSANS (Preus de compra)

Alfons	148'00 per 100
Isabel	146'00 » »
Unces i mitges unces	145'00 » »
Quart d'unça	144'50 » »
1/16 d'unça	145'00 » »
Francs	145'75 » »
Dòlars	7'45 » »
Lliures	36'75 » »

Aquest número de LA VEU ha estat passat per la censura

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La fam a Rússia

Reval, 1. — L'Agència Russunión es fa ressó d'un article publicat a la Pravda per Radek, en el qual es llegeix el següent paràgraf: «Autoritzar a la burgesia estrangera exercir el control i efectuar el repartiment dels queviures destinats als famats, és permetre als elements contrarevolucionaris que preparin sobre el mateix territori de Rússia un cop d'Estat. No obstant, no podem renunciar a l'assistència internacional, perquè d'altra manera correriem el perill de veure la població sublevar-se contra nosaltres, la qual cosa podria donar per resultat una contrarevolució.» — Havas.

Helsingfors, 1. — L'Agència Russunión publica un informe del Comitè revolucionari de Crimea, en el qual es pinta la situació alimentària com una veritable catàstrofe. Existeix solament una reserva de 120 tones de blat per a 108.000 soldats i 200 funcionaris. En l'informe no es parla per a res dels habitants, que no són soldats ni funcionaris. — Havas.

Helsingfors, 1. — A l'Agència Russunión li comuniquen des de Moscou que els empleats dels ferrocarrils de l'Est i del Sud-est, expulsats per la fam, han abandonat llurs llocs i fugen de la població famèlica. — Havas.

Atenes, 1. — Diaris ben informats anuncien, d'origen americà, que ubans de sortir cap al front, Kemal Batrà rebé la visita de l'ambaixador bolxevista Natcharanos, el qual li renovà la seguretat de l'aliança firmada el 16 de març i li expressà la seva admiració per la resistència contra l'enemic. Afegí que Rússia afavorirà el pas per Anatólia dels voluntaris otomans i els donarà, com fins ara, armes i municions.

Kemal agrat l'ofertament i prometé enviar blat per als russos amb tal que aquests s'encarreguin del seu transport. — Havas.

Cristiania, 1. — El doctor Nansen ha donat compte al Ministeri de Negocis estrangers que ha arribat a un acord amb el Govern rus relatiu al transport dels queviures de socors.

El doctor Nansen, que es troba en aquests moments en camí de Londres, des d'on continuarà el seu viatge cap a Ginebra, es detindrà alguns dies a París. — Havas.

La situació a Alemanya

Berlin, 1. — El president de l'Imperi ha signat un decret prohibint l'ús d'uniforme militar a tots els que no pertanyin a l'exèrcit. Els ex-militars podran vestir l'uniforme previ permís de l'autoritat. Es castigarà amb multes des de cinquanta fins a deu mil marcs i sis mesos de presó als contraventors. — Havas.

Berlin, 1. — S'han celebrat sense incidents importants manifestacions contrarevolucionàries a Hamburg, Magdeburg, Leipzig, Nagen, Essen, Hannover, Stuttgart, Bremen, Seitz i Chemnitz. — Havas.

Berlin, 1. — Els socialistes independents han celebrat un important acte contra els maneigs reaccionaris. Els oradors del miting reclamaren del Govern l'expulsió de certs funcionaris que ocupen importants càrrecs en l'administració pública i en la Reichswehr, la dimissió del Govern bavares, el càstig pels crims polítics i la supressió de l'estat de sít. — Havas.

Múnic, 1. — El Consell de ministres ha decidit fer algunes observacions al Govern de l'Imperi sobre la suspensió de certs diaris i la prohibició de portar uniforme militar. — Havas.

Els funerals d'Erzberger

Berlin, 1. — El canceller ha pronunciat un important discurs amb motiu dels funerals d'Erzberger. El senyor Wirth ha justificat i fet l'elogi dels principals actes de la vida política d'Erzberger. Ha dit que era precis signar l'armistici, retenir homenatge a Erzberger per tan dolorós sacrifici. Va dir que també fou una obra floable d'Erzberger la seva actitud recomanant al Reichstag l'acceptació del Tractat de Versalles.

Qualifica de miserables als que pretenen que Erzberger tragués la pau. Afirma que com a ministre d'Hisenda salvà l'Alemanya d'un desastre financer.

El canceller ha fet una orla al poble perquè s'aparti dels que volen arruïnar-lo novament a la desdita, recomanant-li que es mantingui fidel a la República alemanya. — Havas.

La qüestió de l'Alta Silèsia

Ginebra, 1. — Durant aquests dos últims dies, als còrcols de la Societat de Nacions, totes les converses han versat sobre el procediment que s'adoptarà per a examinar la qüestió de l'Alta Silèsia.

En la reunió d'aquesta tarda el Consell ha procurat establir un acord sobre aquest assumpte. — Havas.

La Societat de Nacions

Varsòvia, 1. — El primer delegat polonès en la Societat de Nacions ha remès al president del Consell de la mateixa, en nom del Govern de Polònia, una declaració en la qual manifesta que per tenir confiança en l'esperit de justícia que es respira al Consell en la qüestió de l'Alta Silèsia, el seu Govern no farà ús del dret que li ha estat concedit.

Ginebra, 1. — El Consell de la Societat de Nacions, en fixar el programa del procediment a seguir en l'estudi de la qüestió de l'Alta Silèsia, la resolució de la qual li ha estat confiada, ha acordat per unanimitat encarregar de l'examen previ de la qüestió als representants de Bèlgica, Brasil, Xina i Espanya.

Els dits representants seran auxiliats en llurs treballs per consellers tècnics, el nomenament dels quals es procurarà que calgui en persones que no hagin tingut participació en els estudis i discussions mantingudes anteriorment sobre l'assumpte.

Una vegada constituïda la Comissió podrà requerir als habitants de l'Alta Silèsia, tant alemanys com polonesos, per a adquirir aquells informes locals que consideri convenient per al millor resultat dels seus treballs.

Ginebra, 1. — Comunicat oficial. — En la reunió celebrada pel Consell de la Societat de Nacions, després d'haver-se llegit el programa del procediment a seguir per a aconseguir la solució del problema de l'Alta Silèsia, el senyor Balfour feu ús de la paraula exposant la seva creença que el mètode proposat pel vescomte d'Ishtli donarà la impressió que el propòsit del Consell és examinar el problema d'una manera profunda i detinguda, descartant en absolut tota sospita de parcialitat a favor de qualsevol dels dos països interessats.

A continuació el senyor Bourgeois expressà la seva confiança en el resultat dels treballs que han estat confiats als representants de Bèlgica, Brasil, Xina i Espanya.

Després el representant italià usà de la paraula per a manifestar que estava completament d'acord amb el que acabaven d'exposar els representants de la Gran Bretanya i França.

Els quatre membres restants del Consell declararen que acceptaven el paper que els hi havia estat ofert.

Ginebra, 1. — El Consell de la Societat de Nacions s'ha reunit per segona vegada en sessió extraordinària sota la presidència del vescomte d'Ishtli.

En terminar l'esmentada reunió s'ha facilitat la següent nota oficial: «En obrir-se la sessió el vescomte d'Ishtli ha llegit el projecte de procediment a seguir per a solucionar la qüestió de l'Alta Silèsia. El document llegit din així:

Primer. — Amb l'objecte que el Consell de la Societat de Nacions pugui formar-se amb plena independència una opinió sobre la qüestió que li ha estat sotmesa, els membres del mateix s'han mostrat unànimes a estimar desitjable confiar el previ examen d'aquesta qüestió als representants de Bèlgica, Brasil, Xina i Espanya, els quals no han pres part en els estudis anteriors ni en les deliberacions a què donaren lloc.

Aqueixos representants hauran d'examinar els diversos elements d'aquest problema i utilitzar els diferents documents tramesos pel Consell Suprem al Consell de la Societat de Nacions, tant com a altres fonts d'informació.

Segon. — Tindran dret de recaptar totes les opinions i judicis que creguessin útils i es voltaran de quants col·laboradors tècnics considerin necessaris. De desitjar és que els consellers tècnics que poguessin ésser designats, no hagin pres part en les anteriors discussions i siguin escollits entre les persones que hagin col·laborat en els treballs tècnics de la Societat de Nacions.

Amb l'objecte d'aconseguir informes locals útils, podran ésser escoltats els habitants de l'Alta Silèsia, alemanys i polonesos.

Tercer. — Tindran a llur disposició els serveis de la Secretaria de la Societat de Nacions, per a tots els fins útils.

Quart. — Faran llurs treballs lliurement, sense fixar cap procediment.

Donaran compte al Consell de la Societat de Nacions, el qual seguirà constantment l'assumpte i podrà reunir-se en qualsevol moment per a examinar els treballs realitzats.

Els aldarulls de Belfast

Londres, 1. — Es confirma que la resposta de Mr. De Valera, redactada després dels aldarulls de Belfast, ha estat enviada a Mr. Lloyd George a Escòcia. — Havas.

Londres, 1. — El Daily Mail diu que el total de víctimes a conseqüència dels últims aldarulls de Belfast és de 14 morts i 30 ferits.

Durant les col·lisions d'ahir entre ulsterians i sinn-feiners hi ha-hagué altres 7 morts i 30 ferits. — Havas.

Belfast, 1. — Durant tot el dia d'ahir i la nit i la matinada d'ahir hi ha hagut calma en aquesta ciutat.

Amb tot i això les precaucions militars adoptades per les autoritats han estat rigorosíssimes. — Havas.

Acabada la lectura, el vescomte de Ishtli preguntà als membres del Consell si aprovaven el document. — Havas.

Varsòvia, 1. — El text oficial de la comunicació dirigida per Polònia al Consell de la Societat de Nacions, diu així:

«El primer delegat polonès a la Societat de Nacions tramet en nom del seu Govern al president del Consell de la mateixa aquesta declaració, en la qual manifesta que, tenint confiança en l'esperit de justícia que inspirarà al Consell en la qüestió de l'Alta Silèsia, anuncia que el Govern de Polònia no farà, de moment, ús del dret que li confereix l'apartat cinquè de l'article quart del Pacte de les Nacions, segons el qual l'interessat té el dret de demanar ésser representat en les deliberacions.

Com se sap, no formant part Alemanya de la Societat de Nacions no pot cridar-se el seu representant perquè assisteixi a les deliberacions del Consell. — Havas.

L'Hisenda italiana

Roma, 1. — Els valors en cartera dels Bancs italians fixen un augment de 811 milions de liras.

Les entrades a l'Erari durant el mes de juliol van experimentar un augment de 132 milions, en relació amb igual període de l'any 1920.

El major ingrés obtingut procedeix de l'impost sobre els tabacs i timbre. — Havas.

Missatge del doctor Murray Butler

París, 1. — «Le Matin» publica un missatge del doctor Murray Butler, en el qual el president de la Universitat de Colúmbia comença dient que conèixer a França és amar-la.

Afegeix que la visita que ha efectuat a les regions devastades ha deixat en son ànim un record inborrable i revela quin és i quants foren els sofriments d'aquelles regions i quant superb és el valor francès.

Verdun, el Camí de les Dames, Solson i Arras, són noms que l'altura suprema a la qual puguin arribar el valor, la paciència i la fe d'un poble.

França no es va defensar únicament a si mateixa, sinó que va defensar amb el seu heroisme a tota l'Europa occidental.

Segons jo opino, afegeix el doctor Murray, el poble americà no romandrà mai amb els braços encroats si França arribés a ésser novament devastada per un brutal invasor.

Si no és tradició americana el concertar tractats d'aliança defensiva i ofensiva, la consciència nordamericana i la fe americana en la justícia i la llibertat, així com l'odi americà envers tot el que sigui crueltat i injustícia, són elements molt més poderosos que tots els tractats i compromisos que es puguin adquirir.

França ha aconseguit la seva seguretat tentint-hi dret, perquè ha sabut salvar el cor del món, i el cor del món bategarà sempre per França. — Havas.

El comerç entre Iugoeslàvia i Romania

Bucarest, 1. — La Comissió rumano-iugoeslava s'ocupa activament a trobar els mitjans d'intensificar el tràfic i les comunicacions entre Iugoeslàvia i Romania.

Els delegats d'ambdós països han arribat a un acord sobre la reglamentació de les vies fèrries en el Banat, a través de les línies frontereres, la creació del servei directe d'aviació civil i del tren internacional Bucarest-Belgrad, i sobre l'augment de les comunicacions postals i telegràfiques. — Havas.

Les relacions entre Algèria i el Marroc francès

París, 1. — El governador general d'Algèria senyor Steeg i el mariscal Lyautey han celebrat una detinguda conferència sobre el Marroc i Algèria, estudiant sobretot les mesures més pròpies que convindria adoptar per a mantenir, si n'hi hagués necessitat, l'ordre en els confins Algero-marroquins, així com també per a fomentar i facilitar les relacions econòmiques entre els dos països. — Havas.

El general Le Rond a Oppeln

París, 1. — El general Le Rond, alt comissari francès d'Alta Silèsia, ha sortit aquesta nit amb direcció a Oppeln. — Havas.

Concessió romanesa a les minories hongareses

Bucarest, 1. — Segons les declaracions d'un membre del Govern romanès, aquest està disposat a autoritzar l'obertura d'una Universitat hongaresa a Tardum-Muresh (Transilvania).

Això és una concessió especial a la minoria hongaresa, i al pendre aquest acord Romania va més enllà del que preveuen les clàusules del tractat concernent a la protecció de les minories. — Havas.

Tropes angleses cap a l'Alta Silèsia

Londres, 1. — Després de la marxa del primer batalló del regiment de Leicestershire, que desembarcà a Anvers de pas cap a Oppeln, s'ha anunciat aquest matí la marxa per a demà del segon batalló del Royal Lincskillinge destinat també a l'Alta Silèsia. — Havas.

La vaga de Charleston

Charleston, 1. — Hi ha hagut una col·lisió entre la policia i els miners en vaga, canviant-se diversos dispar, dels quals resultaren morts un miner i un policia.

La vaga s'estén a les mines d'Ohio. — Havas.

Els francesos a Aràbia

Londres, 1. — Telegrafien d'Alexandria al «Morning Post» que amb motiu de posar fre a la preponderància dels partidaris del xerif de La Meca, les tropes franceses han ocupat Seldah, capital del Drusen. — Havas.

Accident d'aviació a Edeghen

Brussel·les, 1. — Un avió-postal que anava des de Bourget a Amsterdam, es va veure obligat a aterrar a Edeghen, pels volts d'Anvers, a conseqüència d'una avaria al motor.

En efectuar l'atterrissatge l'avió donà una volta de campana, resultant lleument ferit l'aviador-pilot Robin i amb petites contusions un passatger. — Havas.

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
4 » 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda Russa 5 per 100	00'00
» » 4 1/2 » 100	00'00
Brasil 4 per 100	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	406'00
Renda Francesa 3 per 100	56'60
Accions Riotinto	14'95
» F. N. Nacional Mexicà	00'00
» Banc Central Mexicà	00'00

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Divendres, 2 de setembre de 1921

L'autonomia universitària

Es aprovat l'Estatut de la Universitat de Barcelona

En l'article sobre l'autonomia universitària publicat en l'edició d'ahir, afirmàvem que el ministre d'Instrucció pública, senyor Silió, anava de dret a la implantació immediata d'aquella transcendental reforma, i avencàvem la nostra creença que el Govern del senyor Maura aprovaria, sense dificultat, els Estatuts formulats per les Universitats. Un telegrama del ministre d'Hisenda, el nostre il·lustre amic senyor Cambó, rebut a Barcelona, confirma que en el Consell de ministres darrerament celebrat fou aprovat l'Estatut formulat per la Universitat de Barcelona.

Ens limitem avui a consignar aquesta grata nova, a reserva d'anar assabentant als nostres lectors dels tràmits darrers d'aquest vital assumpte de l'autonomia universitària, la transcendència de la qual per a Catalunya, com deiem, explicarem un altre dia.

Impressió de serietat

LES notes oficioses dels Consells de Ministres del nou Govern, especialment d'ençà que ha restat definitivament constituït, donen una impressió encoratjadora de serietat i eficàcia. Remarcarem fa pocs dies el fet, molt lloable, de no considerar monopolitzada l'atenció del Poder públic pels tràgics esdeveniments del Marroc i atendre igualment els altres problemes vius que demanen solució.

Fou la decisió del Govern d'encarregar al Ministre del Treball la redacció d'una ponència relativa al contracte del treball i a la sindicació, que ens suggerí aquells comentaris. Ara és la qüestió de l'autonomia universitària, portada al Consell pel Sr. Silió, que ens demostra el lleial propòsit del Govern de realitzar tasca profitosa malgrat l'herència trágica que hi han deixat els Ministeris anteriors, que es limitaven a acampar mandrosament en el Poder.

El que ha passat amb l'autonomia universitària és simptomàtic de tota una política — diguem-ne política. L'any 1919 el Sr. Silió ocupà el Ministeri d'Instrucció Pública i, demostrant un concepte seriós de governant convençut, encarregà a les Universitats mateixes que redactessin els Estatuts de llur autonomia. Les Universitats ho feren, però el Sr. Silió ja no era ministre i els governs conservadors que passaren pel Poder d'aleshores ençà no realitzaren absolutament cap acte envers la consecució d'aquesta finalitat, baldament els senadors universitaris i tots els elements solvents de l'opinió pública ho demanessin. I és que els homes que passaven pel Ministeri d'Instrucció Pública no sentien cap inquietud espiritual, no tenien cap curiositat ideal, no alimentaven cap pensament enlairat, ni havien pujat al Poder per a realitzar cap programa. L'únic ideal llur era el Poder pel Poder, la dominació política.

El que ha passat amb l'autonomia universitària ha succeït amb tots els altres problemes econòmics, polítics, socials i de tota mena. Els Governos que han acampat mandrosament al Poder d'ençà de la caiguda de l'anomenat Govern Nacional han perdut el temps sense resoldre cap problema, agreujant-los i enverinant-los tots amb l'homogeneïtat suïcida de l'abstenció i la inhibició i l'absència de la realitat.

Per això la tasca del Govern actual és més difícil. Caldrà, doncs, que als Ministeris on hi hagi un home de capacitat i patriotisme es treballi doblement: per a endegar els problemes vius i per a guanyar el temps malauradament perdut. Aquests dos anys perduts per al bé i l'eficàcia de l'autonomia universitària i de les altres reformes inajornables són un símbol. Constitueixen el procés i la condemna d'una política. I els homes i els partits que han perdut el temps d'aquesta manera han contret una enorme responsabilitat.

Polítiques

L'11 DE SETEMBRE

L'«Escena Catalana», ajorna la sortida del número corresponent al dissabte, dia 3, per a la pròxima setmana, dia 10, amb l'objecte que tingui caràcter d'actualitat l'obra que publicarà, que és: «Bach de Roda», drama en tres actes, original del poeta del renaixement del Teatre Català.

En Francesc Pelay Briz, obra que fou estrenada amb gran èxit en el teatre Principal, el 13 de març de 1868.

La figura d'En Bach de Roda, heroi d'aquest drama, queda sintetitzada en els quatre versos de la cançó popular:

«No em maten per ser traïdor,
ni em maten per ser cap lladre,
sinó perquè vaig cridar:
Que visqui la meua pàtria!»

El Grup Excursionista Rafel Casanova celebrà la diada de l'1 de Setembre amb els següents actes:

A dos quarts de vuit del matí reuní al carrer de les Corts Catalanes, davant de l'Hotel Ritz, anant a disposar un ram de llorer al monument del conseller Rafel Casanova, dirigint-se seguidament a l'estació de M. S. A., on es pendrà el tren fins a Cornellà, i d'allí a Sant Boi.

Ofrena d'un ram de llorer a la tomba de l'aviute conseller i acte de presència als actes que en memòria se'ls organitzin.

A la una, dinar a la Font d'En Golbes.

Tarda, a dos quarts de quatre, festa íntima: Parlaments, lectura de poesies de: A. Guimerà, J. Maragall, F. Soler (Pitarra), R. Pàmies, A. Pàmies i altres. Fragment de Mestre Oleguer, i «Terra Baixa». Jocs Populars, Concursos atlètics.

Tornada a la ciutat a les 20/31 de la nit, per l'estació de la Riera de Majoria.

EL FOSSAR DE LES MORERES

L'Esbart de Dansaires Verdaguers ha fet avinent a les entitats i particulars que l'any passat disposaren ofrenes al Fossar de les Morenes, que poden passar a recollir les cintes, a l'estatge del dit Esbart, a l'Ateneu Nacionalista Verdaguers (Napols, 215), tots els dies fèiners, de sis a onze de la vesprada.

Hom recomana en gran manera que els individus designats per a recollir les cintes, portin una expressa autorització, la qual hauran de presentar a les oficines del Centre a canvi de la cinta corresponent.

LA TASCA D'EN CAMBÓ

De «La Publicidad», de Granada:

«Ayer hicimos algunas consideraciones acerca del talento financiero del señor Cambó, que aplicado al servicio de las necesidades del país, puede evitar la bancarrota de la fortuna pública.»

En el actual Gabinete figuran dos hombres de excepcionales aptitudes aunque de opuestos criterios en determinados problemas nacionales: los señores Clavero i Cambó. El presidente, señor Maura, se halla más identificado con el segundo que con el primero, y esto hace esperar que se logre salvar a la Hacienda española de la catástrofe que sobre ella se cierne, a consecuencia del espíritu derrochador del ministro civil de la Guerra, cuyo anterior paso por este departamento ministerial y por el de Hacienda ha costado al país sacrificios superiores a su capacidad económica, sin que en compensación se haya reorganizado el Ejército, ni la Administración haya mejorado en lo más mínimo.

Ahora, teniendo que atender a los gastos extraordinarios de la campaña en Africa, hay que realizar grandes esfuerzos que, de no adoptarse rápidas, sabias y eficaces medidas, conducirán a España a una situación semejante a la en que se encuentran, como consecuencia de la guerra mundial, los Estados de Centro Europa.

CAP A MADRID

Comissió d'Hisenda. — President, senyor Diumenge, amb el tren exprés, sortiren cap a Madrid don Lluís Sedó, governador del Banc d'Espanya, el delegat d'Hisenda senyor Eulate, don Rafel Vellís i don Damià Mateu.

EN VENTOSA

Ahir al matí va arribar l'ex-ministre nacionalista En Joan Ventosa i Calvell.

LA MINORIA REPUBLICANA

Ahir nit es reuniren els diputats de la minoria republicana catalana, juntament amb els parlamentaris senyors Albert i Pi i Suñer, per a tractar de la reconstitució de l'esquerra catalana.

De la reunió se'ns ha facilitat la següent nota oficiosa:

«Reunits al Palau de la Generalitat els individus de la minoria republicana catalana de la Mancomunitat don Emili Briansó, don Joan Casanovas, don Emili Folch, don Ignasi Iglesias, don Josep Irla, don Pere Lloret, don Pere Mias, don Salvador Murall, don Ramon Noguera i Comet, don Alfred Pereda, don Manuel Potau, don Albert de Quintana, don Isidre Riu i Puig, don Ramon Riu Vendrell i don Pau Robert, juntament amb els diputats a Corts don Salvador Albert i don August Pi i Suñer, després de canviar impressions sobre els problemes polítics i socials de l'hora present, tant en ce que atany a Catalunya com a la vida general de l'Estat espanyol, han cregut indispensable recollir en una organització comuna les forces d'esquerra que actuen disperses en la vida política catalana, i després d'aprovar els treballs portats fins avui a terme al dit efecte, exposats pels di-

La «U. M. N.» contra l'Exposició

A la passada sessió estiuenca de l'Ajuntament, el senyor baró de Viver endreça a l'Alcaldia una interpellació — diguem-ne interpellació — de caràcter exclusivament pintoresc. Ja prou sabem que la *Unión Monárquica Nacional*, creada exclusivament per a l'alta política de gestionar el nomenament d'un jutge municipal o la suspensió d'uns regidors de poble, és enemiga de l'Exposició de Barcelona.

Tots els barcelonins, quan visiten la muntanya de Montjuich i tenen oportunitat de constatar-ne la meravellosa transformació, senten l'orgull de la Ciutat i agraeixen l'esforç amorosívol dels homes il·lustres que han dedicat llur intel·ligència i llur energia a aquesta obra meritíssima d'urbanització i engrandiment de la nostra capital. Però els capitosts de la *Unión Monárquica Nacional* no la senten aquesta satisfacció ciutadana. No pensen sinó que aquella transformació meravellosa no la realitzen pas ells. La realitzen homes de la Lliga, que ells odien. I senten l'enveja, la petita enveja dels fracassats i els impotents. Així ells no fan res per a la glòria i l'espandiment de Barcelona. Però donen espectacles petits, espectaculars tan tristos com el que donaren ahir al Consistori de la Ciutat.

La *Unión Monárquica Nacional* contra l'Exposició! És a dir, contra Barcelona. Car Barcelona s'ha sentit sempre identificada amb l'Exposició, intuïnt la seva transcendència esdevindora. Barcelona ha pres possessió definitiva de la muntanya de Montjuich, incorporant-la a la urbs amb una empena ciutadana i una abraçada amorosívola.

I si els homes de la Lliga l'han planejada i preparada, l'Exposició és obra de tots els ciutadans, i tots els partits, i tots els estaments. Unicament en resta bandejat, bandejat per la seva pròpia inadaptació i els seus petits odís, l'escamot regular de la *Unión Monárquica Nacional*.

La posició, doncs, d'aquests destriats voluntàriament no produeix ira. Produeix llàstima. No causa indignació. Causa pena.

putats senyors Casanovas i Noguera,

han designat una ponència composta dels diputats provincials senyors Casanovas i Noguera, dels concellers de la Mancomunitat, senyors Lloret i Mias i dels diputats a Corts senyors Albert i Pi i Suñer, perquè continuïn en representació de tots, els dits treballs fins a arribar a l'organització del projectat partit, els principis fonamentals del qual seran la defensa dels ideals nacionalistes i republicans.

La Mancomunitat i el Govern

El senyor Puig i Cadafalch ha tramès al senyor Maura i al senyor Cambó els següents telegrams:

«President Mancomunitat de Catalunya a Excm. Sr. President del Consell de Ministres. — Madrid.

En prendre possessió per tercera vegada de la Presidència del Consell Permanent de govern de la Mancomunitat de Catalunya m'és gratíssim saludar el President del Govern de S. M., autor del projecte d'Administració Local, base de l'actual organització administrativa catalana i que obri camí legal, avui insuficient, als desigs d'autonomia de Catalunya i a les nostres activitats de reorganització del país.

Amb les meves salutacions afectuoses, vagi també l'expressió de les nostres esperances.

«Excm. Sr. D. Francesc d'A. Cambó. — Ministre d'Hisenda. — Madrid.

En prendre possessió per tercera vegada de la Presidència de la Mancomunitat, m'és agradable enviar-vos la meua salutació i amb ella expressió de l'esperança que té Catalunya en vos. — J. Puig i Cadafalch.»

De Societat

Ha tingut lloc a la Basílica de la Mare de l'enllaç matrimonial d'En Josep Saurí i Vilar, fill del propietari de Breda d'Artur, amb la senyoreta Roseta Bargalló Campaña, filla del fabricant En Joaquim.

Actuaren de padrins per part del nuvi, el doctor En Joan Vilar i En Salvador Saurí, i per part de la núvia, N'Andreu Gallorda i En Josep Bargalló.

Beneficà la unió el cosí del nuvi, reverend En Lluís Vilar.

Acabada la cerimònia religiosa, passaren a l'Hotel Ritz, on foren obsequiats amb un banquet.

La festa acabà amb un ball, en un dels salons de l'Hotel.

Els núvis han sortit cap a les principals capitals d'Espanya.

FIVE

Els catalans d'Amèrica

«LA NOVA CATALUNYA»

Ha sortit el número 241 de «La Nova Catalunya», bravíssima revista que els nacionalistes catalans publiquen a la capital de la República de Cuba. La seva presentació és immillorable, damunt luxós paper, amb moderns caràcters de lletra i il·lustracions abundoses.

Entre el seu text, molt variat, figuren treballs de Josep M. López-Picó, Olindo Ferrer, Lluís G. Fabrega i Amat, Rodolf Arnau i Tost, Lluís Duran i Ventosa, Santiago Roy, J. Sauré i García, Francesc Mathieu i importants correspondències i cròniques.

ELS CATALANS DE L'HAVANA A EN GUIMERÀ

Com és sabut, al Centre Català de l'Havana s'hi representa el famós drama d'En Guimerà Joan Dalma per part de la Companyia que dirigeixen els senyors Pere Broquet i Vilardell.

L'estrena constituï un esdeveniment, assistint-hi la colònia catalana i gran nombre de cubans amics de Catalunya.

Es tragueren fotografies dels personatges de l'obra i acordà fer-ne ofrena, en un àlbum luxós, a l'insigne Guimerà.

Ahir, una comissió nomenada a l'efecte i composta pels senyors Duran, Sans i Soldevila, presidida pel patriarcat doctor Claudi Mimó, va fer remesa del present.

L'acte va tenir lloc al domicili d'En Guimerà.

Hi eren també presents els senyors Sans (fill), Arissó i Aldavert.

El doctor Mimó va pronunciar un sentidíssim discurs remarcant com s'està desenrotllant el sentiment patri entre els que es veuen allunyats de la seva terra.

Va dir també que l'àlbum que portaven era expressió de com veneren a En Guimerà les entitats catalanes de l'Havana, com són el Centre Català, Associació Catalana de Beneficència, Foment Català i Comissió delegada de la Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Va acabar posant en mans de l'eminent dramaturg el bonic àlbum.

L'honorat, amb efusius mots, va rememorar l'obsequi.

De l'acte se'n van treure fotografies.

L'Assemblea de la Mancomunitat

La Universitat nova

EN les èpoques en què la ciència es manifestava preferentment en l'especulació metafísica, un relatiu nivell d'instrucció general era mitjà suficient perquè els esperits superiors trobessin ocasió de desenrotllar-se i expandir-se i els pobles poguessin aportar al tresor de l'universal saber els fruits característics de llur iniciativa espiritual.

El pensament modern no es nodreix ja més, però, de les descobertes dels solitaris. La ciència moderna és un producte social. La cultura, una integració de les valors selectes de la humanitat. Restaria, doncs, fora dels seus camins, el poble que no pagués amb el seu tribut d'investigadors i de savis el dret a la civilització i al gaudi dels avantatges del progrés científic.

Es per això que, al costat de la vasta tasca de cultura popular que la Mancomunitat realitza, en institucions de l'abast social de les Biblioteques Populares i les Escoles Professionals Obres, per exemple, i de cultura tècnica, en les seves Escoles de Directores d'Indústries, ha estat sempre en el pensament de tots — com s'ha palesat maintes vegades en la unanimitat de l'Assemblea — l'encoratjar amb l'entusiasme màxim la renaixença de la cultura superior.

I així pot dir-se que, a l'hora actual del desenrotllament de l'obra cultural de la Mancomunitat de Catalunya, el conjunt d'escoles d'estudis superiors i els centres d'altis estudis i d'investigació, directament mantinguts per ella o acollits al seu patronatge, vénen a constituir, a desgrat de no trobar-se lligats per cap rígida estructuració formal i per la sola virtut de llur esperit comú, una veritable Universitat Catalana.

Heu's aquí un dels ideals de la Mancomunitat que més ràpida satisfacció reclama: Que aquesta naixent Universitat Espiritual, que per damunt dels barratges oficials aplega en un mateix entusiasme les institucions nostrades i el grup escollit dels universitaris, pugui esdevenir la total Universitat Lliure de la nostra terra, mare nodridora de l'ànima catalana. Per ella assolirem el dret de ciutadania preferent en la República Universal de la Cultura.

ROMÀ SOL.

La sessió d'ahir matí

A un quart de dotze comença la sessió.

Presideix el senyor Jansana. Al banc del Consell hi ha els senyors Puig i Cadafalch, Boñil i Matas, Lloré, Vallès i Pujals i Estadella.

Parla el senyor Mico, reformista. Es refereix al missatge dirigit a l'Assemblea pel senyor Puig i Cadafalch, del qual fa un elogi.

Es refereix també a l'actuació de la Lliga Regionalista, a la qual diu que no es pot negar el fet d'haver contribuït al desenvolupament del sentiment patriòtic.

Troba, però, que el discurs del president, en aquesta ocasió, no ha estat prou explícit, i fins el qualifica de retrocés, estenent-se en consideracions sobre aquest extrem.

Seguidament pregunta si és possible realitzar els plans de la Mancomunitat dins de l'actual estat, econòmic, o els plans són deguts solament a l'esperit fortament cultural i patriòtic del president, que el porta a voler instal·lar a Catalunya les grans obres de l'estranger que ha tingut ocasió de veure i estudiar en els seus viatges. Creu que abans d'anar a la realització d'aquestes obres és precis anar a la creació d'una forta hisenda.

L'actuació de la seva minoria seguirà essent la mateixa, de col·laboració en tot el que es cregui just, i sempre disposats a treballar per a obtenir l'autonomia de Catalunya.

Ocupa la presidència el senyor Carbó.

Parla el senyor Marqués, jaumi. Dedicat els primers paràgrafs a exaltar la figura d'En Puig i Cadafalch. Els insults que es varen dirigir al president tots els hem sentit com a propis. Però nosaltres creiem que no tenia de parlar-ne el senyor Puig i Cadafalch. El discurs presidencial no ha satisfet a la minoria tradicionalista. Es troba amargada. Aquesta havia demanat un lloc en el Consell per creure que es tenia de donar un satisfacció a les dretes de Catalunya. Diu que el senyor Puig i Cadafalch es declara enemic.

La minoria, amb tot, seguirà la seva conducta. I al costat del Consell, i dins i fora, treballarà sempre per Catalunya, ocupant el lloc de perill,

com ho ha fet sempre. No poden oblidar el lema de «Furs», que porten a la seva bandera.

El senyor Casanovas, nacionalista republicà.

Diu que no poden sotscriturar el discurs del president perquè no el creuen discurs d'enfortiment per a reivindicar els drets de Catalunya. Es, segons l'orador, un discurs literari on es demana com una alimona el que es té de demanar d'altra manera. Ells aprofitaran les debilitats de l'Estat que ens regeix, Estat caduc, monàrquic, reaccionari, per a obtenir el que es pugui, però mai col·laboraran amb ell, perquè no volen contribuir a enfortir-lo, car enfortir-lo a ell és enfortir l'enemic.

Glossa l'esperit nacionalista de la seva minoria, la qual, d'acord amb la tradició que té a la Mancomunitat, col·labora en ella sense que mai aquesta col·laboració pugui representar una submissió.

El senyor Llobet, de la U. M. N.: Encara que ells no hagin votat el senyor Puig i Cadafalch per a la presidència, reconeixen en el senyor Puig i Cadafalch homes més il·lustres de Catalunya.

L'orador ha estat sempre amic de la Mancomunitat. En constituir-se ocupava un lloc públic i va treballar en pro d'ella.

Es queixa que en el Consell solament hi hagi un representant de la província de Girona, molt llúida per la seva representació, però miagrada pel nombre.

Saluda l'Assemblea i lamenta que no s'haguessin orientat campanyes patriòtiques quan el terreny era abonat per a fer-ho. Col·labora en la tasca de la Mancomunitat, combatent, però, allò que no li sembla just. Creu ell que la idealitat ha d'anar sempre endavant, car la part econòmica ja tindrà solució un dia o altre.

Discurs del senyor Puig i Cadafalch

El senyor Puig i Cadafalch contesta als senyors oradors que l'han precedit.

Agraeix les paraules d'elogi, però sobretot el sentiment unànime de totes, absolutament totes les fraccions polítiques, davant el problema de Catalunya, i es felicita que no tin-

gui representació a l'Assemblea cap partit que no estimi l'autonomia de Catalunya.

Quant a les manifestacions emeses respecte la gestió del Consell, referent a la petició d'autonomia, recorda els dos volums del llibre blau que ho expliquen, i afirma que el llibre no acaba amb un fracàs, com ha dit un senyor diputat.

Recorda els resultats optimistes que donà la campanya de petició d'autonomia, especialment la coincidència absoluta de tot Catalunya, de la qual és una prova l'actual sentir d'aquesta Assemblea. En el missatge ja es declarà la posició de la majoria, i quant a l'actitud del senyor Cambó, diu que no dirà ni una paraula, però confia absolutament en la seva catalanitat.

Referint-se al pressupost, afirma que ningú pot acusar-lo d'error. Podrà haver-hi diferències, que són molt lleus i venen determinades per les fluctuacions del valor del diner.

En quant a l'exercici actual del pressupost extraordinari creu que ningú pot fer cap acusació. Recorda l'actitud del Govern davant d'aquell pressupost, actitud que indubtablement havia d'influir en la marxa de la Corporació que presideix. Però nous horitzonts s'han obert i creu que, sense arribar al terme de l'autonomia, s'aconseguirà enrobustir els ingressos de la Mancomunitat. Amb això el pressupost extraordinari tindrà una exacta realització.

Referint-se a les opinions que s'han emès respecte la totalitat del missatge, diu que sent perfectament la situació actual de Catalunya davant la dels altres pobles que acaba de visitar, i que aquesta comprensió fa néixer en ell el desig de millorar, sense límit, l'estat total de Catalunya. No obstant, de totes les manifestacions brolla el mateix sentiment unànime de col·laboració que agraeix profundament.

En quant a la constitució del Consell manifesta que està integrat per representacions de diversos partits, i que no és possible donar cabuda a la gran diversitat d'opinió que regeix a l'Assemblea.

El senyor Llobet renuncia a la paraula que havia demanat i es dona per terminat aquest debat.

LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

El senyor Sans i Buhigas llegeix el dictamen de la Comissió d'Hisenda aprovant la liquidació del pressupost de 1920-21.

El senyor Guanyabens, que va votar en contra d'aquest dictamen, l'impugna, contestant-li el senyor Estapé afirmant que de la liquidació actual se'n desprèn que hi ha un sobrant de dos milions.

Els dos rectifiquen.

SE SUSPEN LA SESSIÓ

Vist que es fa tard, es suspèn la sessió.

EL CONSELL

En la sessió que ha celebrat ahir matí el Consell s'han distribuït entre els nous consellers els assumptes corresponents als diversos departaments de la Mancomunitat, en la forma següent:

Conseller de Beneficència i Sanitat, doctor don Josep Estadella.

Conseller d'Hisenda, don Joan Vallès i Pujals.

Conseller de Cultura, don Romà Sol.

Conseller d'Obres Hidràuliques i de sanejament i de ferrocarrils, don Pere Lloré.

Conseller de Telèfons, don Anselm Guasch.

Conseller de Carreteres, camins i ponts, don Agustí Riera.

Conseller de Política social, don Jaume Boñil i Matas.

La sessió de la tarda

A dos quarts de set de la tarda comença la sessió sota la presidència del senyor Jansana.

Al banc del Consell hi ha els senyors Vallès i Pujals, Boñil i Matas, Mias i Estadella.

Segueix la discussió sobre el dictamen referent a la liquidació del pressupost.

El senyor Guanyabens l'impugna, contestant-li el senyor Estapé, glossant ambdós els discursos que han pronunciat en la sessió del matí.

Ocupa la presidència el senyor Riu. Intervé en el debat el senyor Marqués i parla el senyor Vallès i Pujals, que comença saluant l'As-

semblea, oferint-se en el seu càrrec de ponent d'Hisenda.

Vine en aquest càrrec amb tot l'optimisme, amb ple optimisme. Els pessimistes crec que no tenen dret d'expressar-hi.

Hi ha discursos que se senten en aquesta Assemblea, que no s'haurien de pronunciar, perquè són notes pessimistes que no condueixen a res pràctic. Tots els homes que ens han donat un exemple i que han fet grans obres, han estat grans optimistes.

Recorda En Rius i Tauler, a l'igual li deien somniador i idealista, anunciant els qui es deien aleshores homes pràctics que comprometria la hisenda de Barcelona.

Així mateix esmenta el fet d'En Prat de la Riba, al qual també es qualificava de somniador quan va proposar la compra de la Universitat Industrial, sense tenir les pessetes.

Signem optimistes. Cal tenir present l'exemple que ens ha donat la Diputació de Barcelona, antecessora nostra en l'administració d'alguns serveis, i també l'exemple de la Mancomunitat, exemple d'optimisme.

Parla del contingent, del servei de telèfons, arbitri sobre automòbils i altres, demostrant que no hi ha dret a pessimismes.

No és que tot s'hagi de veure de color de rosa, sinó que el president ho ha dit precisament en el discurs presidencial. Cal anar a engrossir la nostra hisenda, i aquesta és la tasca que farem.

Però ara no cal parlar massa de déficits i superàbits. Al cap i a la fi discutim una liquidació de pressupost presentada el 30 de març darrer.

En paràgrafs claríssims i demostratius del seus coneixements en els esmentats assumptes, explica el significat d'aquelles paraules i demostra com no es tenen d'usar en aquesta discussió.

Explica la diferència que hi ha entre l'economia pública i la privada. Aquella, precisament consisteix moltes vegades en el revés de l'altra. No consisteix, precisament, en tancar els diners dintre d'una caixa, sinó en l'obra realitzada.

A aquell que visiti establiments de beneficència com els que ahir varem visitar, i institucions com la Universitat Industrial, que havem visitat aquesta tarda, i es dolgués que no tinguéssim unes pessetes en caixa, a aquest jo li sentiria llàstima.

Demostra, fent comparacions amb pressupostos d'anys anteriors i citant i comparant xifres, com el Consell es preocupa constantment d'anar a la vigilització de la seva hisenda. Moltes de les partides que fins al darrer any anaven consignades a emprèstis s'han passat al pressupost ordinari, sanejant el nostre pressupost i fent una obra d'honoradesa i sinceritat.

S'ha parlat de la col·locació de l'emprèstis, volent dir amb què s'ha dit que ens costava més car que abans, la qual cosa passa a tothom. Si d'alguna cosa ens hem de dolre és que els nostres antecessors es comportessin amb una prudència extraordinària que va fer que es deixin de realitzar moltes obres que ara nosaltres hem de fer.

El Consell farà tot el que es pot fer. Econòmics, totes les que es puguin, que podran ésser poques, car totes les despeses són fruit d'acords de l'Assemblea Vigorització del pressupost, o sigui procurar que rendixin tot el que puguin els serveis que tenim, i així sí que ho farem.

Parla dels apremis, manifestant que no es fan d'una manera individual per part del Consell, sinó que aquest es limita a dir que siguin apremiats els municipis que es troben en determinat estat d'atrasament.

Com sigui que un diputat sembla que dubti, en unes paraules que no arriben a la taula de la premsa, del que diu el senyor Vallès i Pujals, aquest, amb gran energia, li diu que no hi ha dret a què es dubti de les seves paraules, car ell no menteix, afirmant que entre els pocs Ajuntaments apremiats, n'hi ha que són compostos per excel·lents amics polítics d'ell, la qual cosa encara celebra, perquè almenys aquest fet pot fer callar a les males llengües.

Diu que no hi ha dret a posar en dubte la seva sinceritat, afegint que, si algun dels senyors diputats fos col·laborador d'aquells que insten als ajuntaments a què no paguin, aquests tals no tindrien dret de pendre seient en l'Assemblea. Perquè, no està bé

que aquí es parli d'autonomia i d'amor a Catalunya; a la Mancomunitat i, en canvi, es facin treballs contra aquesta d'una manera vergonyosa. Pregunta s'hi hi ha aquí cap col·laborador del senyor Fournier.

Acaba expressant els propòsits del Consell, ja glossats en els principals paràgrafs del seu discurs.

El senyor Vallès i Pujals ha pogut escoltar, durant el seu discurs, maintes mostres d'aprovació.

El senyor Mico, es dol que el senyor Vallès parli en forma agressiva com ho ha fet, i creu que el Consell hauria d'agrair el concurs que li han facilitat sempre les minories.

Nosaltres — diu — us hem d'empenyer constantment per esperonar-vos, per tal que es faci obra positiva d'hisenda, cosa que us és més fàcil, té d'hisenda, cosa que us és més fàcil, tévern de la Mancomunitat, sinó participació en el Govern de l'Estat.

El senyor Butinyà diu que li sembla que a Girona hi ha alguns Ajuntaments que estan endarrerits en el pagament.

El conseller senyor Riera diu que, en efecte, hi ha Ajuntaments que deuen quantitats del contingent, però que són de menys de tres anys, i que si segueixen persistint en aquesta actitud, caldrà procedir contra d'ells.

El senyor Ferrán, diu que la província de Girona és la que més bé paga, i afegeix que pels antecedents que té, és la que té més carregat el contingent, demanant que el Consell unifiqui la tarifa tributària.

Creu que la Mancomunitat no té atribucions per assenyalar el tipus del contingent, sinó que únicament pot recaptar, i que, per tant, no pot procedir contra els Ajuntaments.

El senyor Vallès i Pujals contesta a les objeccions fetes pel senyor Marqués. Diu que serà donada la llista de les quantitats que deuen els Ajuntaments, i que respecte a si aquest any s'ha pagat més que el passat, no es pot precisar per la quantitat, sinó pel tant per cent.

Rectifica el senyor Marqués, rebutjant algunes consideracions dels senyors Vallès i Pujals i Estapé.

També rectifica el senyor Vallès i Pujals, dient que les crítiques que fan les oposicions quan es discuteix el pressupost, fan mal, encara que no creu que higuin fetes amb intenció.

Se'n excita — afegeix — a què el Consell posi tota la seva voluntat en l'estudi d'aquestes qüestions i dubtar d'això fora indigna d'ocupar el lloc.

Fa un elogi de la província de Girona, que ocupa el primer lloc en maintes qüestions: en el pagament voluntari de les contribucions i en el contingent militar, què només té un quatre per cent de pèrdues, quan les terres del centre d'Espanya, tenen el 10 i el 50, i fins el 60. Acaba posant de manifest unes paraules del senyor Fournier, al Congrés, parlant de la malversació de cabals de la Mancomunitat, essent això una injustícia.

El senyor Noguer i Cornet, diu que el senyor Ferrán, en la propaganda electoral del districte de Figueras, incitava els Ajuntaments a no pagar, i ara, a l'Assemblea, ha tingut la franquesa de sostenir-se en aquesta actitud. Acaba dient que la considera antipatriòtica i insana.

El senyor Riera diu que, fins suposant que la Mancomunitat no tingués atribució per a imposar el contingent, la campanya que segueix el senyor Ferrán, fora bolxevitzant. Defensa el dret de la Mancomunitat de fixar el contingent i cita l'exemple d'abans del traspàs dels serveis de la Diputació, que la Mancomunitat fixava un tipus de contingent, apart del de les Diputacions. Es va acudir contra el contingent, i la superioritat va resoldre favorablement a la Mancomunitat.

El senyor Ferrán insisteix en dir que la Mancomunitat no té atribució per a imposar el contingent i que no pot perseguir els Ajuntaments perquè el contingent és una exacció, és il·legal. (Rumors i protestes de l'Assemblea.)

El senyor Vallès i Pujals protesta de les paraules del senyor Ferrán. Recorda el que ha dit el president sobre el partit legal i els il·legals, i diu que el senyor Ferrán pertany als il·legals. Creu que l'Assemblea hauria de fer un acte davant les paraules del senyor Ferrán, que ha vingut amb el criteri tancat de no deixar-se convèncer. Si ens haguessim d'atenir — afegeix — a les paraules del senyor

Ferrán, els diputats hauríem d'anar al jutjat de guàrdia per denúncies criminals.

El senyor Casanovas diu que s'ha de defensar el dret de totes les minories a expressar lurs opinions.

El senyor Vallès i Pujals insisteix en la necessitat que l'Assemblea faci una demostració de censura contra les paraules del senyor Ferrán. Declara que la Mancomunitat procedirà per via d'apremi contra els Ajuntaments que no paguin, i, per tant, cal que s'apiguen les conseqüències que es derivaran de llur actitud. Ara fóra hora que sortís un a fer-se responsable de les paraules del senyor Ferrán, al Congrés, per aclarir si s'ha destinat cap diner per a propagandes electorals.

El senyor Ferrán vol aclarir les seves paraules, no aconseguint-ho.

Rectifica el senyor Casanovas, dient que tots reconeixen el dret de la Mancomunitat a imposar el contingent, i a protestar de les campanyes del senyor Ferrán, però que no hem de espantar-nos pel què diguin.

El senyor Estapé diu que si el senyor Ferrán creu el que diu, no hauria de venir a l'Assemblea.

S'aprova el dictamen amb el vot en contra del senyor Guàrdia.

S'acaba la sessió a tres quarts de nou.

Proposicions

S'han presentat a l'Assemblea les següents proposicions:

A L'ASSEMBLEA

Els diputats que sotascrituen, proposen a l'Assemblea l'adopció dels següents acords:

Acord de doctrina

La Mancomunitat de Catalunya saluda a l'honorable Nació Irlandesa i expressa la seva esperança que veurà a la realització de les seves aspiracions nacionals, recobrant amb la pau, la llibertat.

Acord de tràmit

L'anterior acord serà tramès a l'honorable senyor president del Parlament Republicà d'Irlanda, a Dublín.

Palau de la Generalitat, 30 d'agost de 1921.

R. Noguera Comel, Albert de Quintana, J. Iria, Josep Pla, Josep M. Masramon, P. Vidal de Llobatera, Joan Casanovas.

Adició

que proposa el sotascrit diputat a la Base quinta del projecte sobre «Reconstrucció i parcel·lacions agrícoles»:

«Perquè la Caixa pugui tenir una major amplitud i més eficàcia, i alhora per a portar al nostre Dret Civil una renovació avui absolutament necessària, la Mancomunitat de Catalunya gestionarà prop del Govern i del Parlament l'obtenció de la llei, tant de promesa, facultant la redempció de tots els censos i càrregues oneroses, per la sola voluntat dels censataris, el tipus de capita-

lització fixat en el contracte, i a manca d'aquest al tres per cent de la pensió.

Palau de la Generalitat, 30 d'agost de 1921.

R. Noguera Comel.

A L'ASSEMBLEA

Els diputats que sotascrituen proposen a l'Assemblea, l'adopció dels següents acords:

Sigui tramès al Govern la protesta de l'Assemblea per la desigualtat de tractament que es dona per les autoritats governatives, en exercir la censura, a la premsa de Catalunya, i especialment a la de Barcelona, amb respecte a la de la resta d'Espanya, causant greus i injustos perjudicis a les nostres empreses periodístiques i sotmetent l'honrada expressió del pensament a la voluntat o conveniències polítiques personals dels censors.

Palau de la Generalitat, 30 d'agost de 1921.

R. Noguera Comel, A. de Quintana, Josep Pla, P. Vidal de Llobatera, Josep M. Masramon, Joan Casanovas.

A L'ASSEMBLEA

Els diputats que sotascrituen proposen a l'Assemblea, l'adopció dels següents acords:

Acord de doctrina

Catalunya, terra d'home que han sentit sempre la dignitat de la vida civil, que mai han reconegut la legitimitat de les armes més que per a la defensa del Dret, ha vist amb intensa simpatia la felicitat iniciativa de l'honorable senyor president de la República dels Estats Units de Nord-Amèrica, de proposar als pobles la celebració d'una Conferència a l'objecte d'arribar al desarmament universal, per a terminar les guerres i subjectar a normes jurídiques la resolució dels conflictes internacionals.

Catalunya, no per la seva petita geografia, deixa de sentir amb intensitat els grans problemes de la Humanitat, i n'és bona prova la seva Història tota; no per no tenir encara reconeguda la seva indiscutible personalitat nacional vol deixar de conviure espiritualment amb els altres pobles.

Per ço Catalunya, pel mitjà de l'unic superior organisme que avui representa la seva història i indestructible unitat, eleva la seva veu humil advocant perquè la crida del senyor president de la gran República americana, alliberadora de pobles, sigui escoltada per tots els Estats civilitzats i la seva noble iniciativa pugui dur-se a bon terme; ço que representaria el pas més gran donat en el progrés de la Humanitat.

Acord de tràmit

Perquè sigui oficialment tramès al senyor president dels Estats Units, l'acord anterior serà comunicat a l'honorable senyor cònsol de la dita República a Barcelona, al qual efecte el Consell Permanent de la Mancomunitat el visitarà, en representació de l'Assemblea.

Palau de la Generalitat, 30 d'agost de 1921.

R. Noguera Comel, Albert de Quintana, Pelai Vidal de Llobatera, Josep Pla, Josep M. Masramon, Joan Casanovas.

VISITA A LA UNIVERSITAT INDUSTRIAL

Ahí a la tarda es va fer l'anunciada visita a la Universitat Industrial, en la qual hi ha hagut instal·lada fins ara la VII Exposició general Escolar. Hi assistiren el president de l'Assemblea, senyor Jansana; els consellers senyors Sol, Guasch i Mias, nombrosos diputats i als funcionaris de la Mancomunitat.

A la Universitat hi havia els alts empleats senyors Campalans, Agell, M. Carles Pl i Suter, Rossell i Vilà, doctor Bellido i altres, disposats a donar tota mena d'explicacions als visitants.

Aquest començaren per fer un recorregut de les instal·lacions aportades a l'Exposició per les Escoles subvencionades i altres de lliures. Després anaren recorrent l'Escola de Directors d'Indústries Químiques; l'Escola d'Estampats; l'Escola de Teixits; l'Escola Elemental del Treball; l'Escola d'Agricultura; l'Escola dels Bells Oficis; l'Escola de Labors per a la Dona; l'Escola de Bibliotecàries, etcèteres.

La majoria dels diputats que assistien a la visita no havien estat a veure les instal·lacions de la Universitat Industrial i, en veure-les, en feren els elogis mereïduts que en fa tot hom que les coneix, tant d'aquí com de fora, puix aquestes escoles constitueixen un conjunt admirable de la cultura tècnica superior catalana.

Acabada la visita, que, malgrat de fer-se ràpidament, durà prop de dues hores, els visitants foren obsequiats amb un exquisit lunch, dirigint-se tot seguit els diputats a la sessió de l'Assemblea.

LA CRONICA OFICIAL

DE LA MANCOMUNITAT

S'ha publicat el número 7 de la Crònica Oficial de la Mancomunitat de Catalunya, que publica el següent sumari:

«Presidència.—Assumptes generals; Palau de la Generalitat; Personal; Visites i assistència a actes; Arxius.

Cultura i Instrucció.—Serveis científic-administratius; Junta de Museus de Barcelona; Museus; Biblioteques i Arxius; Biblioteques; Biblioteca Popular de Borges Blanques, de Catalunya; del Consell de Pedagogia; Popular de Canet de Mar; d'Olot, del Vendrell i de Valls; Mapa Geogràfic de Catalunya; Conservació i catalogació de monuments; Cursos monogràfics d'Alts Estudis i d'Intercanvi de la Mancomunitat.

Ensenyament.—Ensenyament superior; Cursos monogràfics d'Alts Estudis de Catalunya; Ensenyament primari; Edificis escolars; Ensenyament secundari; Escola de Funcionaris d'Administració Local; Escola Especial d'Infermeres Auxiliars de Medicina; Escola Elemental del Treball; Escola d'Indústries Tèxtils; Escola d'Alts Estudis Comercials; Escola Superior dels

Bells Oficis; Escola d'Oficis d'Art; Projecte per a l'establiment a Sitges d'una Escola de l'Art de la Forja; Extensió d'ensenyament tècnic; Varia.

Agricultura.—Escola Superior d'Agricultura; Premis, beques i subvencions; Cursos de divulgació; Serveis tècnics d'Agricultura, Personal; Servei d'Arbres fruiters; Servei de Terra camps; Servei de Viticultura i Enologia; Laboratori de Patologia vegetal; Laboratori dels Serveis tècnics d'Agricultura; Servei d'Acclimat Social Agrària; Servei forestal; Serveis de Remaderia; Varia; Exposició Agrícola Popular a Banyoles.

Obres hidràuliques i de sanejament. Telèfons; Treballs en curs i obres acabades.

Ferrocarrils; Treballs en curs i obres acabades. Carreteres, camins i ponts; Construccions; Reparació i conservació, arbrat, Personal; Material; Varia.

Beneficència i Sanitat; Beneficència; Personal; Sessions de les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència de Barcelona i de Lleida; Sanitat.

Política social. Hisenda; Arbitris; Contingent; Arbitris; Personal; Varia; Caixa de Crèdit Comunal.

La campanya del Marroc

OAP A MELILLA

En el tren de València van marxar ahir vespre 20 individus més aïllats en el tery d'estrangers.

DE CASTELLTER SOL

En un dels balls celebrats en el Cafè Regional de Castellter Sol amb motiu de la Festa Major, la colònia estinenca organitzava una recaptació a benefici dels soldats que lluiten al Marroc.

La recaptació anà a càrrec de les senyores Pla, Llinàs, Martínez, Bagaria, Garreta i Teixidor, les quals recaptaren 731 pessetes, que han estat remeses per a engrandir la subscripció oberta en el Govern civil.

LA CAPTA DEL TABAC

Els senyors don Joan Blanch Vintó, don Josep Maria Puig Roig i don Pere Vallès i Orta que amb la cooperació de distingides senyores organitzaren la recaptació de tabac per als soldats de Melilla, que tingué lloc en aquesta ciutat el dia 14 del passat mes d'agost, ens remetien una nota detallada de tot el tabac recollit a les taules petites. Degudament classificat aquest tabac ha estat col·locat en 30 caixes, les quals, després de precintades i rotolades, foren embarcades ahir en el vapor «Mediterráneo», que va sortir amb destinació a Melilla, on el tabac serà distribuït equitativament entre tots els soldats que guarnelxen aquella zona, al qual efecte, els organitzadors

s'han posat en comunicació amb les autoritats d'aquell territori.

El detall de la remesa acusa, ultra algunes partides soltes de classificació especial:

28.709 cigars, 1.569 paquets de tabac picat, 13.788 paquets de cigarrets, 450 llibres de paper de fumar i 14 paquets de senyores.

INICIATIVA MARICEL

Llista número 4 de donatius rebuts: 18.000 llibres de paper de fumar; 100 estois blaus greix americà neutre «43», per a carruatges i 50 estois verds per a automòbils; 100 màquines d'afaitar, 35 navages núm. 11, 1.440 capses de betum de calcat negre, 1.040 pastilles de sabó perfumat; 900 grams sobressada i 2 lliures de xocolata; 10 llaunes de sardines; 750 plocs de paper i sobres; 6 ampolles de conyac; 81 monografies; 12 mocadors i 12 paquets de mitjons; 11 flascos d'específics farmacèutics; 8 llibres de vi blanc; 1 paquet de cigarrets de 0'30 i un de 0'25 i 34 pessetes; 5 pessetes.

Obituari

ENTERRAMENTS

El P. Josep Deàs i Villar, O. S. B., Abat de Montserrat. Ha mort a l'edat de 84 anys. Avui, a les deu, funerals i enterrament a Montserrat.

Els trens del Nord arriben al Monestir a les 9'15.

En Frederic Oliver i Buxó. Ha mort a Sabadell, a l'edat de 79 anys. Avui divendres, a les deu, funerals a la parròquia de Sant Feliu de Sabadell.

Na Rosa Casajona i Datzira. Morí el 13 del corrent. Avui, de deu a dotze, misses al temple de Pompeia.

El nen En Santiago Vives i Falcó. Ha mort a l'edat de dos anys i mig. Avui, a les deu. Colomb, 13, Montcada.

ANIVERSARIS

N'Enric Anell i Masó. Morí el 2 de setembre de 1920. Avui, a les deu, funerals a la parròquia de Sant Francesc de Paula.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

N'Albert Estivill i Domènech. Ha mort als 92 anys d'edat. Enterrat a l'edat d'ahir al Cementiri Nou.

En Rafael Quatiero i Bernabé. Ha mort als 55 anys d'edat. Enterrat la tarda d'ahir al Cementiri Nou.

Noves Junes

L'Agrupació Excursionista Els Dardis, ha format així la seva primera Junta de govern:

President, En Martí Capdevila; vice-president, En Raimon Plasas; secretari, En Felix Marquillas; vice-secretari, En Josep Espigulat; tresorer, Josep Bataglia; vocal d'esports i excursions, En F. Marquillas; i vocal de fotografia En M. Capdevila.

Fulleró de LA VEU DE CATALUNYA

2 SETEMBRE 1921

12

ELS DARRERS DIES DELS ROMANOV

per

Robert Wilton

la convertir en una presa fàcil. El sector revolucionari vigilava Grishka, de la mateixa manera que els seus complices alemanys «protegien» Alexandra. Nicolau fou deixat sol, parant relativament. Després de la Revolució, totes les energies de les forces ocultes que hi actuaven es concentraren contra ell. No n'hi havia prou que l'emperador hagués abdicat voluntàriament; calia despullar-lo de tot prestigi, de forma que les inveterades adhesió i lleialtat del poble, que havien constituït el veritable fonament de l'existència de Rússia, fossin anorrades per sempre. «El Tsar era un traïdor; ell i sa esposa havien estat en comunicació secreta amb Alemanya.» A les ciutats, als pobles, a pàgels, l'enverinada rumor s'estenia.

Orbament, el Govern provisional no té res per deturar-la. L'Ordre del Dia als exercits en la qual Nicolau,

acompanyant-se dels seus soldats, proclamava la seva invariable lleialtat a la santa causa de Rússia, i els pregava que mai no rendissin llurs armes a Alemanya, fou suprimida per telegrama del ministeri de la Guerra a Petrograd. (1) Esdeveniments tancats s'haurien estalviat si l'hagués sin publicada. Els homes que deshonraren el Tsar, per a complaure els revolucionaris, hi trobaren llur castig. Ningú no pot iniciar la fe de tot un poble, sense destruir completament l'autoritat.

Quan l'emperador i els seus fills malalts foren detinguts com a presoners d'Estat, i pocs dies després arribà Nicolau a Tsarskoe custodiat per una guàrdia, aquesta VII acusació de traïdoria plana damunt d'ells, enviant llurs vides amb la tortura mental i aduoc físcia que en seguí. Fou a conseqüència d'aquesta abominable mentida que els ex-sobirans foren tractats al principi com a criminals vulgars, mantinguts en cambres separades, i impeditos de veure's o parlar-se; i els soldats i oficials de la guàrdia consideraven licit perseguir-los i insultar-los, i adhuc llurs seguidors els abandonaren.

Després d'una revisió acurada de tots llurs papers íntims per un tribunal d'investigació especialment ius-

(1) Són les esposes del Gran Duc Nicolau i el seu germà Pere, i germanes de la Reina d'Itàlia. Alguns temps foren molt amigues de l'emperador, i mitjançant hi elles, Raspútin fou conegut a Palau. Després caldrà vingueren enemics de Raspútin.

títut segons manà el cabdill revolucionari Kírbles-Kerensky, ell mateix hagué d'esmenar la seva actitud. «Tsar chist» (el Tsar és innocent) declarà. El mot rus «chist» significa quicòm més que «innocent»; és, en realitat, «sense taca». Però la premsa jueva i el Soviet no rectificaren llurs iníquies calumnies. No podien mostrar cap esperit de justícia envers l'home que odiaven. La culpabilitat perdé algunes de les seves pitjors formes després que restà comprovada la innocència de l'ex-Tsar. Però Tsarskoe-Selo era solament el preludi d'un martiri més horrible.

No vull repetir totes les circumstàncies de llur primera captivitat, essent coneguts ja molts detalls dels cinc primers mesos que passaren a Tsarskoe-Selo. Tan sols recolliré aquí els episodis més importants, a base de les declaracions d'individus de la casa imperial. Però, abans d'evocar aquestes tristes memòries, conduiré el lector una mica enrera, i insistiré sobre incidents transcendents que no han estat descrits encara amb llur plena significació.

Ho esmentaré l'ellunyament de gairebé tots els amics de l'ex-emperador com a conseqüència de la seva malaltia. Aquest exode d'intims inclou persones de la seva mateixa nissaga a l'ensens que gent més humil. Ni les princeses montebegines Anastàsia i Milúta (1) no constituïren una excepció de la regla. La fredor entre

(1) Heu aquí el text del document suprimit.

«Mes trobes benivolentes, us endrego la

les mullers en aquest cas havia d'afectar tard o d'hora els marits. Alexandra prengué la popularitat del Gran Duc Nicolau com un afront personal. Al capdavant aconseguí convèncer el seu espós que el destituït i prougués l'alt comandament de l'exèrcit. Però hi trobà el càstig. El Tsar a la Stavka (Quarter General) començà a fer coses sense la connexió ni el consentiment de la seva dona. Escollí efectívament narracions esteiretores sobre el «sant», destituí Stuermer, i hauria anat més lluny. La

paraula pel darrer cop. Després d'haver abdicat, per mi i pel meu fill, la corona de Rússia, el poder ha estat cedit al Govern Provisional que ha nascut per iniciativa de la Duma. Doni el doni ajut per a menar la Rússia pel camí de la glòria i la prosperitat. Doni us doni ajut també, valentes tropes, per a defensar energicament la nostra terra patral contra el malicós enemic.

Durant dos anys i mig havíeu suportat durament les fatigues del servei actiu. Molta sang ha estat escolada, molts esforços han estat realitzats, i ja es propera l'hora que Rússia, unida amb els seus valerosos aliats amb una mateixa impulsó a la victòria, esgarxará les darreres escameges de l'adversari.

Aquesta guerra sense precedents, cal que culminí en una absoluta victòria. Qui pensi ara en la pau, qui la desitgi ara, és un home qui ven la seva pàtria, és un traïdor. Sé que tots els soldats dignes pensen així. Compliu, doncs, el vostre deure, defensen valentament la nostra terra patral, reconexen el Govern Provisional, obeïu els vostres caps, pensen que qualsevol minva de disciplina en el servei constituïx tan sols un avantatge per a l'enemic.

Creo fermament que l'amor infinita a la nostra gran terra patral us ha mort als vostres pits. Deu us beneeix! I sant Jordi, el gran vencedor i martir, us mena!

NICOLAU.

L'ordre era contrasignat pel general Alexéiev, cap d'Estat Major.

El 21 de març al matí, el general Kornílov vingué per a dir a Alexandra «que havia recaigut en ell la penosa obligació d'anunciar-li la de-

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Un petard

Anit passada va esclatar un petard en un dels reixats de la fàbrica de cerresa La Bohemia, situada al Camp de l'Arpa, sense que causés cap desgràcia ni danys materials.

PENINSULA

L'EXERCIT ESPANYOL

Madrid, 2, 12:30 matinalada. Després de la crida del contingent de instrucció, i atenint-se a les dades de l'extracte de l'organització militar publicades el 15 de juliol d'últim, i sumant a les xifres que allí es fixen els excedents que van a ésser cridats, la totalitat de l'exèrcit espanyol pujarà a 266.000 homes.

ATROPELL

Anant pel carrer del Prado una de les motos que fan el servei de la Direcció d'ordre públic, ha sortit de darrere d'un cotxe un individu, i el motorista, que no ha pogut parar a temps, li ha donat un cop amb la roda, fent-lo caure.

L'atropellat ha resultat amb la fractura de la base del crani, ingressant en estat agònic a l'hospital.

La víctima no ha estat identificada.

AL PALAU

Aquesta tarda han estat rebuts en audiència pel Rei la marquesa de la Corona, que ha donat compte al monarca dels seus treballs d'organització de festivals per a recaptar fons destinats als ferits del Marroc; el senador don Mateu Silveira, el comte de Balmaseda i el senyor Merry del Val.

QASORI A LA PRESO

A la capella de la preso s'ha celebrat el matrimoni canònic d'un pres, sentenciat pel Tribunal de Madrid a l'última pena.

L'acte ha estat molt commovedor. L'han presenciat els altres presos, els empleats de la preso i les Germanes de la Caritat, així com també els cinc fills dels contraents.

LA VAGA DE BILBAO. — INCIDENTS. — UN MORT I NOMBROSOS FERITS.

Bilbao. — El dia d'avui la vaga promoguda pels elements sindicalistes i comunistes s'ha generalitzat del tot.

Aquest matí, a l'Arenal, ha sorgit un encontre entre la guàrdia civil i els elements vaguesistes, resultant mort Manuel López, empleat de la fàbrica del gas, al qual se li an trobat en una butxaca del pantaló 500 pessetes, i ferits el guàrdia civil Gil Angel Bobadilla, de 28 anys, ferit a la regió escapular; Nicolau Portilla, també guàrdia civil, ferit a l'espatlla dreta pel rebot d'un baló; Vicens Rialto, de 28 anys, ferit a la regió escapular; Vicens Escobar, que ha ingressat a l'hospital, amb una ferida a la cama; Llorenç Fernández, de 28 anys, ferit per arma de foc a la regió toràctica; Ferran Lanceta, de 30 anys, casat, ferit a la regió escapular esquerra; Antoni García, de 28 anys, també ferit a la regió escapular esquerra, sense orifici de sortida.

A Baracaldo treballen als Alts Forns els obrers afiliats a la Casa del Poble, sorgint a la sortida una col·lisió amb els vaguistes, de la qual ha resultat ferit Antoni Béjar, de 43 anys, natural de Baracaldo, ferit a la cama esquerra.

A darrera hora de la tarda han obert alguns establiments.

Circulen alguns tramvies pels carrers principals, custodiats per soldats de quota.

Pels carrers, ultra les forces de la guàrdia civil, patrullen seccions de cavalleria del regiment de llancers.

Es creu que l'atur continuarà encara tot demà.

A conseqüència de la vaga aquesta nit no es publicaran els diaris, per haver-se suspès el moviment dels obrers que treballen a les empreses periodístiques.

En alguns indrets s'han registrat incidents que per sort no han revestit importància.

La policia segueix vigilant els punts estratègics.

La guàrdia civil i guàrdies de Se-

guretat segueixen patrullant pels carrers.

A darrera hora hi ha tranquil·litat. Dels pobles dels voltants es reben notícies que també hi ha tranquil·litat.

Com que a l'Arenal hi havia molta animació en haver-hi el tiroteig esmentat, es creu que el nombre de víctimes és més gros del que se suposa, creient-se que molts s'han curat a llurs domicilis.

L'alarma ha durat tot el matí, però els incidents no s'han repetit.

El governador civil ha conferenciat amb el governador militar i aquest ha consentit amb que surtin al carrer forces de cavalleria per a reforçar les seccions de policia i guàrdia civil.

Efectivament, han sortit algunes patrulles de llancers.

La policia segueix fent escoltes i fins ara ha practicat 18 detencions. S'ignoren els noms dels detinguts.

El jutjat ha entrat en acció.

L'aspecte de la població aquesta tarda és de gran alarma, si bé algunes botigues han començat d'obrir.

Hi ha gran expectació per saber com acabarà el dia.

El governador civil ha manifestat que està disposat a fer sortir al carrer totes les forces de què disposa per a impedir que es repeteixin els successos.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Nousetells relacionats amb l'atac d'ahir.

En la lluita cos a cos per a defensar l'automobil blindat que els moros feren caure en un vall, van intervenir-hi forces dels regiments de la Corona, Sevilla i Extremadura, mantenint totes un elevat esperit.

En l'atac al blocus de Tanguin-Manin les nostres tropes efectuaren el repliegament ordenadament, evitant amb normalitat els morts i ferits i recollint llurs fusells.

En l'avenç de les forces del general Sanjurjo, que sortiren a protegir el combat, aconseguiren per primera vegada voltar garbais del tot l'enemic, fent-li moltes baixes.

Els cabillens tractaren de rompre el cercol, essent continguts per les forces peninsulars, mentre els regulars indígenes es llançaven a fons.

L'enemic fugí sense ordre ni concert, i els regulars els perseguiren, entrant a saqueig en els aduars propers a la cabila de Mezquita, arrasant-los i agafant molt botí.

En molts llocs trobaren enterrats barrils de mel i objectes domèstics i provisions.

Els regulars indígenes celebraren després un esplèndid banquet.

Gairebé totes les forces d'infanteria carregaren a la bayoneta. També va intervenir-hi la cavalleria de Farnesio. Es calcula que els atacants eren més de 2.000.

El soldat del regiment de Sevilla, Manuel Martín Imbarbe, gran caçador, feu molt bons blancs, causant moltes baixes vistes a l'enemic, que esperava les tropes completament al descobert.

Els crits que feren els moros als soldats gairebé se sentien des de la plaça. Els dèien que els remetessin «la fusilla», contestant els soldats amb descàrregues.

També s'assenyalà molt pel seu brillant comportament el Tercer Estranger manat personalment per Millán Astray.

El combat del blocus fou duríssim. Els moros s'arrosegaven algunes vegades per dessota les alambres, arribant fins a l'albuja.

El reflector de Cabrerizas il·luminava debilitment al començament el lloc del combat.

Els soldats disparaven sobre els bults que velen acostar-se.

Quan el blocus quedà il·luminat del tot, es veié que estava tallada la tanca de fil ferro, destruïda per les explosions.

Les forces que defensaven la posició de Tanguin-Manin, no feren amb admirable heroisme, impossibilitant l'avenç de l'enemic, que només aconseguí un èxit de moment, malgrat el nombre d'atacants.

Quan va arribar la columna de Sanjurjo als blocus foren trobats en el seu interior els seus deu valents defensors.

L'artilleria de gran calibre disparà des de les nou del matí sobre les altures del Gurugú.

També dispararen els morters de 21 centímetres.

En el barri del Real han quedat de reserva els batallons de Girona, San

Marcial, Toledo i Segovia, que no arribaren a intervenir.

En el barri del Real no hi ha cap paísat ferit, amb tot i els rumors circulats. Sols ha resultat ferida una mula.

Els veïns del barri sentiren fins a dotze detonacions.

El vall preparat des de la nit anterior, en va caure l'automobil blindat, estava dissimulat amb llenya i branques.

En caure el camió, un veritable allau de moros va sortir d'una vinya situada a la dreta.

Es va donar ordre immediatament de carr gar a la bayoneta, observant-se en els soldats un llevat esperit, perquè avançaven cantant.

Mots moros calgueren morts i a tres ferits.

L'acció ha resultat brillantíssima. Els moros han estat saguntament repel·lits.

A la vinya hi ha quedat establert un blocus.

Durant la nit hi ha hagut escàs tiroteig.

Ha arribat el subsecretari senyor Rodríguez Viguri.

Ha estat posada a flor d'aigua a draga «Marroc».

A Cabo de Agua hi ha tranquil·litat.

Ha arribat de Saragossa una bateria del nou llèger.

També han arribat forces d'intendència i d'enginyers.

Ha ingressat en el terç estranger el duc de Montemar.

L'Alt Comissari ha ordenat als caps de cos en les columnes que sempre que hi hagi combat hi trametin una relació detallada de les baixes.

Una senyoreta holandesa que volia ingressar en el terç estranger ha marxat a la península, per haver-se-li denegat l'ingrés.

Les gasolineres 3 i 6 segueixen protegint els combats que es trameten a la Restinga.

Es coneixen alguns detalls de les gestions fetes per l'enginyer d'Oviedo senyor Montes per a rescatar presoners.

Aquest senyor va anar a Alhucemas, amb un que es titulava comte, i després de conferenciar amb el comandant militar de la plaça, va escriure una carta al germà de Abd-el-Krim, exposant-li el desig d'anar-lo a veure, per a gestionar la llibertat dels presoners.

La carta la va portar un indigena. El dia següent va rebre el senyor Montes contesta, en la qual li deia que aquest no era moment oportú per a rebre'l i entaular les gestions que desitjava.

En vista d'això, el senyor Montes va decidir tornar a Melilla.

Anit els moros «paquejaren» la posició de Cabo de Agua, sense fer blanc.

Han arribat del camp dues dones joves que treballaven com a ballarines en un cafè que tenia establert a Zeluan una dona coneguda per «La Catalana».

Totes dues estan ferides.

Les ha acompanyades a aquesta plaça un indigena.

Han començat de traslladar-se els húsars a la Restinga.

El campament està molt ben acondicionat, tenint l'avantatge de posseir uns pous no molt lluny de la posició, amb aigua superior en qualitat a la de la plaça.

Entre les tendes efida l'atenció la del sergent marqués de El Oriana, primogenit del de Urquijo, que és una tenda de la seva invenció, molt pràctica i ràpidament desmuntable.

Els oficials i soldats del regiment d'húsars de la Princesa han estat aquesta tarda al cementiri de la Puríssima Concepció, dipositant flors a les tombes dels soldats morts recentment en les operacions.

DE TETUAN

Tetuan. — Arriba d'arribar, desfilant davant del general Marzo, el batalló d'infanteria de Cantabria.

La plantilla del batalló es compon de 21 caps, 24 oficials, 995 soldats, 65 cavalls i mules i algunes companyies d'armatilladores.

ENTERRAMENT

Guadalupe. — A les deu del matí ha estat enterrat l'aviador don Tomás Utrilla, mort a conseqüència de l'accident d'ahir.

El cadàver fou tancat en un sever fèretre, embolcallat amb la bandera espanyola, sobre la qual anava una corona de flors naturals, dedicada pels germans del finat i altres

de caps i oficials de l'Aeronautica Militar i el Reial Aero Club.

Retia honors una secció d'aeronautica, manada per l'alferes del dit cos senyor González.

A la presidència del dol hi figuraven el general Rodríguez Mourelo, en representació del Rei; els governadors civil i militar; l'alcalde, el delegat d'Hisenda el president del Reial Aero Club, el coronel D. R. Soriano, en representació del general Echagüe, absent a Madrid; el capellà major cristense; el capellà de cavalleria senyor Plana i el germà del finat.

En l'acompanyament hi figuraven tots els caps i oficials d'aeronautica i aviació, molts d'ells arribats de Madrid, i comissions de totes les societats i centres de la ciutat.

El fèretre fou portat a coll fins a la parroquia de l'hospital militar per companys del finat.

A l'enterrament hi ha assistit nombros públic.

El comerç ha tancat llurs portes durant la cerimònia de l'enterrament, en senyal de dol.

Entre l'acompanyament hi havia també el capità legionari senyor Ortiz de Zárate, convallescent encara de la gravíssima ferida rebuda en els combats de Beni Aros, i el lleure capità senyor Rios.

Mentres es feia l'enterrament volaven alguns aeroplans.

Ja en el cementiri, els aviadors tiraren rams de flors sobre la tomba del finat Utrilla.

El capità València, l'altra víctima de l'accident d'ahir, continua en greu estat.

DE CAP JUBI

Tenerife. — Diuen de Cap Jubi que ara hi ha pau entre les cabiles veïnes.

Fa una setmana hi hagué lluites sagants, resultant sis morts, un dels quals era amic d'Espanya i molt conegut en aquella guarnició.

Després d'aquestes revoltes s'ha restablert la pau entre els indígenes.

IMPRESSIONS DE LARACHE

Cádiz. — Els capitans dels vapors «Romeo» i «Isle de Menorca», diuen que en sortir ahir a la tarda de Larache, la tranquil·litat era completa.

Com a conseqüència de l'atac que realitzaren en la matinada del darrer diumenge alguns grups de moros de la cabila de Beni-Said contra la posició de primera línia Akbea el Kola i altres, sortí el mateix diumenge de Alcazarquivir una columna composta per forces europees i arribaren el diumenge a Tefer sense ésser hostilitzats.

Ahir va quedar restablerta la normalitat en aquell sector, sortint de Semur la columna, que ocupà importants posicions a la vall Megari, per assegurar fermament la comunicació amb les altres posicions.

ENTRE SOCIALISTES I COMUNISTES

Madrid, 2, 2 matinalada

Per a aquesta nit estava anunciada a la Casa del Poble, una assemblea general del ram de la construcció, en la qual havia de donar-se a conèixer la resposta dels patrons a les peticions obreres i assenyalar la conducta a seguir.

El teatre era ple de gom a gom, donant-se diferents visques i moris pels obrers socialistes i comunistes.

En començar l'acte ha sorgit un incident entre socialistes i comunistes, atribuint a les mans.

La sala ha estat desallotjada i suspesa l'assemblea pel representant de l'autoritat.

Pels carrers han continuat els incidents, essent dissolts els grups per guàrdies de seguretat, que han donat una càrrega.

DE SAN SEBASTIAN

San Sebastián. — La Reina Cristina segueix rebent donatius per als soldats de Melilla.

A les quatre de la tarda han sortit de Lasarte tres aeroplans mixtes adquirits per a Melilla.

DE MELILLA

Melilla. — Aquest matí han volat sobre el zoco de Beni-Buifur dos aparells pilotats pels capitans Mateos i Manzanque, portant com observadors els tinentes Alonso Valdés i Carrillo, que tiraren moltes bombes disseminant concentracions de rebels.

Quan tornaven a l'aerodrom, en trobar-se sobre Melilla se'ls va despendre una bomba que ha caigut al terrat d'una casa del carrer de Polavieja.

Entre els veïns s'ha produït la natural alarma.

La bomba no ha esclatat, recollint-la un aviador.

Amb l'objecte d'incorporar-se a les forces de regulars ha arribat l'alferes fill del general Silvestre.

Els senyors Piniés, Natali Rivas i Castell han visitat el campament dels legionaris.

Aquests han desfilat en columna d'honor.

Els visitants han tastat el ranxo.

El senyor Millán Astray els ha presentat a un grup d'estrangers.

Després s'ha servit un lunch en el qual s'ha brindat per Espanya i per l'Exèrcit.

EL RETIR OBRER

L'Institut Nacional de Previsió ha cirkulat la següent nota:

Es tenen en l'Institut Nacional de Previsió i Caixa d'Estalvis Postal satisfactòries notícies de la iniciació pntual de tota Espanya del pagament de quotes patronals per al retir obrer obligatori, figurant en primer terme a Madrid la real casa.

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SOLER I TORRA GERMANS, Rambla dels Estats, 13, i Bonsucessos, 1.

PREUS DE COMPRA

Bitllets:	Francescos, 59'85
	Anglesos, 29'40
	Italians, 33'50
	Belgues, 58'25
	Suïssos, 130'50
	Portuguesos, 0'80
	Alemanys, 8'90
	Austriacs, 0'70
	Holandesos, 2'25
	Russos, 1'00
	Grecs, 00'00
	Suecs, 1'45
	Noruegs, 0'90
	Dinamarca, 1'10
	Romania, 8'50
	Turquia, 00'00
	Estats Units, 7'59
	Canadà, 6'40
	Argentins, 2'25
	Uruguais, 4'90
	Xilens, 0'85
	Brasilers, 0'85
	Bolivians, 1'40
	Peruans, 2'50
	Paraguais, 0'10
	Venezuela, 00'00
	Japonesos, 3'00
	Algerins, 58'50
	Egipte, 28'00
	Filipins, 3'10

CANVIS DE DIVISES XEO NO OBTINUTS OFICIALMENT FACILITATS PEL BANCO DE CATALUNYA

Portugal	0'79 ptes. escut.
Argentina	2'33 » peso.
Holanda	2'48 » flor.
Suècia	1'70 » corona.
Noruega	1'07 » »
Tecoslovàquia	10'20 » 100 cor.
Polònia	0'425 » 100 mira.
Romania	10'15 » 100 leis.

Barcelona, 1 setembre de 1931

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggestions dels nostres amics i lectors.

Tots els que comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraim totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggestions que siguin útils o factibles.

DE LES TERRES CATALANES

De Girona estant

(Conferència de les 10'45 de la nit)

SUBHASTA

Ha estat assenyalat el dia 16 de l'actual, a les onze del matí, per a celebrar la subhasta dels acopis de grava per a les carreteres de Palafrugell a Calella i de Girona a Palamós. L'acte tindrà lloc simultàniament a les oficines de la Mancomunitat, a Barcelona, i a les de la Diputació de Girona.

APRENIS

La Tresoreria d'Hisenda ha declarat incursos en aprensió de primer grau els Ajuntaments de Sant Feliu, Amer, Mollet i Monràs.

FESTA MAJOR D'ELA ESCOLA

Avui comença la festa major de La Escola, la qual durarà fins el dia 2. El programa dels actes que se celebraran és molt variat i està escrit en la nostra llengua. Per a contribuir al lliurament de la Festa estan contractades les orquestres «La Selvatana», «Els Montgrins» i «La Principal», de La Escola.

OASORI

Aquest matí han contractat matrimoni a l'església de Sant Feliu, d'aquesta ciutat, la senyoreta Rosa Cantera i l'oficial de telègrafs don Joan Coll Monts.

FESTA DE CARRER

Avui s'han celebrat festes al carrer de l'Argenteria, a benefici dels ferits del Marroc. Hi han pres part les orquestres «La Principal», de La Bisbal, «Art Gironí», banda del regiment d'Àsia i una orquestra de Tzigans.

CANONGIA VACANT

Ha acabat el termini d'inscripció a les oposicions per a la canongia que hi ha vacant en aquest Capítol. S'hi han inscrit el canonge magistral de Tarragona, mossèn Miquel Canadell i els professors d'aquest seminari mossèn Sans i mossèn Cammar.

ORDRES SAGRADS

El dia 24, el vicari apostòlic d'Emili (Xina), conferirà en una de les esglésies d'aquesta ciutat, el sagrat orde del Presbiterat als diaques d'aquesta diòcesi.

En Teodor Creus i Corominas

A l'edat de 94 anys morí a Vilanova i Geltrú En Teodor Creus i Corominas.

Era don Teodor Creus un model de virtuts cristianes. Home de senzillesa encasadora i d'austeritat, es dedicava, més que a augmentar la seva renda, al bé dels seus semblants, i això ho patenitzava la seva tasca constant encaminada a elevar el nivell moral i intel·lectual dels seus conciutadans mitjançant obres essencialment benèfiques i culturals.

En la seva joventut, allà pels anys 1859 i 60 del segle passat, essent alcalde de Vilanova s'aconseguí, merces als seus esforços, secundats per l'aleshores diputat a Corts don Manuel Baidassano, que es creés el jutjat de primera instància i instrucció, millora d'una importància capitalíssima per a Vilanova, ja que fins a la dita època depenia del Jutjat de Vilafranca del Penedès. També essent president de l'Ajuntament s'acordà la construcció de les actuals Cases Consistorials i un eixample de la població, a la felicitat iniciativa del qual es deu en gran part el desenvolupament material que ha assolit la vila. En l'al·ludida època representà aquest districte a la Diputació Provincial (era el més jove dels diputats), mostrant-se sempre constant i abnegat defensor de la regió i del districte.

A conseqüència del destronament de donya Isabel II es retirà de la política activa, dedicant-se gairebé exclusivament a la tasca literària i a la professió d'advocat.

En 1877, don Teodor Creus, juntament amb En Francesc Bonet Espasa i altres patriotes, fundaren l'Ateneu de Vilanova i Geltrú, essent don Teodor el primer president de la popular institució. En qualitat de tal, proposà a la Junta Directiva la creació en aquesta vila d'una Caixa d'Es-

talvis i dirigir a l'Ajuntament una proposició en tal sentit, cedint l'Ateneu les dependències de la planta baixa del seu domicili social.

De la seva actuació a la Caixa d'Estalvis, de la qual fou iniciador, fundador i després president, només els que l'ajudaren a l'increment de la institució, podrien donar una idea adequada de l'efecte, l'activitat, zel i entusiasmes que hi posà. Fins una edat ja molt avançada presidí la Caixa d'Estalvis amb singular diligència.

El Col·legi Samà, de PP. Escolapis, també és una institució vilanovina, a la fundació de la qual contribuï també el senyor Creus d'una manera decidida i eficaç.

Fou un dels fundadors del «Diario de Villanueva y Geltrú», per breu temps el seu propietari i director.

...

Des de molt jove fou la seva afició predilecta la literatura, deixant escrites gran nombre de poesies. Tingué gran afició als estudis històrics, i degut sens dubte a aquesta circumstància, fou nomenat cronista de la vila. A més a més dels nombrosos articles periodístics, publicats principalment al «Diario» i a «La Renaixensa» de Barcelona, escriví una interessant Memòria sobre el Monestir de Santes Creus, que es publicà al Butlletí de l'Acadèmia de la Història, i les obres següents: «Felipe II y su siglo» (1859); «Opiniones y sistemas de los principales autores sobre viticultura y vinificación» (1873); «Bozquejo histórico de la parte que tomaron en la lucha general contra el feudalismo los nobres y universidades de Cubellas, Geltrú y Villanueva, en los siglos XIII, XIV y XV»; «La Arqueología y la Biblia»; «El pasado, el presente y el porvenir de Villanueva y Geltrú»; «Un golpe de estado hasta aquí desconocido en la historia de Cataluña»; «Set contalles del temps vell», etc., etc. També escriví i publicà un llibre sobre la Francmasoneria.

Entre els nombrosos càrrecs exercits pel finat recordem el de Jutge Municipal, president de la Comissió gestora per a la concessió de l'estany del riu Foix, president de la Comunitat de regants del dit estany, president del Sindicat Agrícola Comarcal, president de la Subdelegació de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, etc., etc.

De qüestions agrícoles escriví molt, essent en elles una autoritat per tothom reconeguda.

Era cavaller Gran Creu del Mèrit Agrícola i acadèmic corresponent de les Reials de la Història, de Sant Ferran i de la de Bones Lletres de Barcelona.

L'enterrament del patriota, com també els funerals, celebrats conjuntament al temple parroquial de Sant Antoni Abat, resultaren, com era de preveure, una grandiosa manifestació de dol i simpatia, a la qual se pot dir-se que s'adhiri tot Vilanova.

Descansi en pau i l'afligida família rebí el nostre condol.

L'aiguat del dia de Sant Jacint

L'Assemblea convocada amb motiu de les inundacions ocorregudes el dia de Sant Jacint a les conques dels rius Francolí i Gaià fa aquesta endreça als habitants de les comarques tarraconenses:

Un fet, que ha portat la consternació a una de les nostres més florixents contrades, ha ocorregut la setmana passada; el flagel·l d'un aiguat, com no en recorda cap altre l'actual generació, ha convertit en camps de desolació els que poques hores abans eren l'esperança i el goig de la nostra honrada pàtria i l'admiraçió de vianants que no es cansaven d'alabar la laboriositat concienzosa dels conreadors.

Victima de l'imponent aiguat ha estat tota la comarca compresa des de les escarpades muntanyes de Querol fins les planúries d'Altaiella, essent els pobles i termes més perjudicats els que fertilitza, en temps de calma, el riu Gaià, quedant convertits, fins que i carreteres, camins i séquies en immensos camps de llot, havent desaparegut, per la imponent torrentada, plantes i arbres i fins edificis, amb les collites pendents que havien d'ésser el fruit encoratjador de propietaris i treballadors.

Davant de tanta desolació, que sols amb pinzellades tràgiques podria descriure's, no pot romandre indiferent l'opinió pública, i és d'esperar que, en justa correspondència al fet pels avui perjudicats altres vegades, s'activarà el germanivol sentiment de simpatia de tots els habitants dels pobles tarraconens i s'acudirà a socorrer, dintre els mitjans possibles, tanta necessitat com el flagel·l ha produït.

Per a encarrilar aquests enlairats sentiments, que indubtablement es despertaran en el nostre poble, ha pres la iniciativa la Diputació provincial, fent-se una vegada més ressò de les necessitats dels afligits, i convocats que han estat tots els elements representatius del país a una assemblea magna que s'ha celebrat avui, amb gran entusiasme i fervor inusitat, han pres diferents acords, els uns dirigits a obtenir dels Poders públics l'obligada col·laboració i eficaç ajuda, al qual efecte, merces a gestions fetes, ja s'han rebut quantitats, esperant-ne d'altres, per a poder normalitzar el més convenient de les vies de comunicació que a l'Estat pertanyen; altres per a aconseguir, també, el concurs en personal i en diners de la Mancomunitat de Catalunya, la qual entitat indubtablement respondrà a l'alta representació que ostenta, i, finalment, dintre de la seva possibilitat, també la Diputació acollirà el seu esforç als al·ludits i contribuirà tan generosament com li pertoca en alleujar tan greus males i la situació dels pobres afligits.

Un mitjà més de col·laboració s'han proposat els reunits, amb la fundada esperança que no ha de mancar-los-hi, i és aqueix l'auxili de tots els Ajuntaments de la província i el dels respectius veïns. Importants esperem que seran les quantitats que podran reunir-se de l'Estat, la Mancomunitat i la Diputació, però són tan nombrosos els males a remeiar, que sense la intervenció directa de l'acció pública, quedaria ben lluny, no de solucionar-se, sinó ni tan sols d'aminorar-se el gran conflicte. Per això és que ens dirigim a tots els Ajuntaments tarraconens pregant-los cordalment que, cada un en la mesura dels seus possibles, acordi en la primera sessió que celebri, destinar una quantitat a la subscripció pública que encapçalen les entitats abans esmentades i que no limitin la seva acció en aquesta comessa oficial, sinó que, dirigint-se a llurs administradors, sapiguem fer-los arribar al cor el clam de llurs germans, demanant-los que destinin individualment algunes quantitats a engrandir la subscripció, en la seguretat que els afavorits sabran agrair-los, com des d'ara ho fa aquesta comissió executiva.

A tots ens dirigim, doncs, als habitants de les riberes baixes de l'Ebre, que forja vegades han sentit semblant assot; als de les contrades gandesanes de Terra Alta que ben palesament tenen demostrada la seva ablesa i bons sentiments; als dels escarpats turons del nostre bell Priorat i comarca falsatana, el bon cor i grans energies de la qual, no ha pogut assecar l'aplanador desastre dels seus camps; als del formós Camp de Tarragona, flor de riqueses i exuberància de conreus enlloc iguals; als de la Conca de Barberà i Sagarra, que justament són els que des dels seus turons poden veure la immensitat del dany i finalment als de les velles regions de Valls i Vendrell que ben poc han de voler escoltar per no sentir els als de dolor de tanta desolació.

Volguem, doncs, respondre tots a la nostra crida, puix farem una bona obra de la qual els nostres germans us en seran eternament grats. — Tarragona, 26 d'agost de 1921.

La Comissió executiva: Anselm Guasch, president de la Diputació; Julià Nogués, Josep Nicolau i marqués d'Argens, diputats per la circumscriptió; Francesc de P. Maristany, diputat per Valls; Lluís Figuerola, diputat per Vendrell; Josep Montserrat, Pau Robert, Emili Folch, Josep Prat, Joaquim Avellà, Manuel Solanes, Pere Lloret, Francesc Cantell i Ramon Viladellà, diputats de la Mancomunitat.

Pla de Bages

SALLENT. — N'Emili Vendrell, Gaspar Cassador i Blai Net van donar un selectíssim concert a l'Orfeó Salentí. El programa, escollit entre el millor, fou que els formidables artistes assolissin un èxit, si ni cap, més esclatant que el que obtingueren en aquesta mateixa sala ara fa uns dos mesos.

El públic, molt nombros, premià amb entusiasmiques i interminables ovacions la tasca dels executants.

Diumenge passat, el mestre Millet amb el seu fill, varen fer una visita al dit orfeó, amb motiu d'estar de passada per aquesta vila. Malgrat ésser molt de jor, anaren a saludar-lo i obsequiar-lo, un bon estol de cantaires i protectors de l'orfeó. Varen ser uns moments d'emoció. En tornar a marxar, el gran mestre i gran català fou aclamat.

Vallès

GRANOLLERS. — Durant la setmana passada, la Sucursal a Granollers de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut per imposicions la quantitat de 66.844'57 pessetes i pagat per a reintegres 32.355'60 pessetes, havent obert 10 llibretes i comptes d'estalvi nous.

Festes majors

A SANTA COLOMA DE GRAMANET

Aquesta pintoresca població celebrà la Festa Major durant els dies 3, 4, 5 i 6 d'aquest mes.

Gran nombre de veïns es preparen per a endomassar les façanes de llurs cases i les entitats Lliga Regionalista i Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter aixecaran arcs amb il·luminacions elèctriques.

Dia 3. — A la tarda: Trithleig general de campanes anunciant l'entrada de la festa. Nit, a les nou, concert a la Plaça de la Vila.

Dia 4. — Matí, a les deu: Solemne Ofici dedicat al Sagrat Cor de Jesús per un nodrit chor, amenitzat per l'orquestra «Muxins», de Sabadell, conuant-se el panegíric al reverend doctor don Valentí Martí, amb assistència de les autoritats. A les dotze, curses a peu, amb premis, organitzats per la Joventut Nacionalista. Tarda, a les tres, cavalcada, preparada per la Lliga de l'Arbre Fruiter, amenitzada per la cobla «Catalonia» i amb assistència dels alumnes de les escoles. A les quatre, obriment oficial de l'Exposició d'arbres fruiters a l'Escola de noies, presidida pels autoritats, amb la Regina de la Festa, Na Maria Pujadas i Cabellas, i Cort d'Amor, fent-se repartiment de bons als pobres, diplomes honorífics a l'alcalde, En Miquel Serra; als directores i mestres oficials En Jaume Salvatella i Na M. Esperança Nieves; a la Comunitat de Germanes Dominiques, a la senyoreta Maria Artés i al Chor Avant, amb imposició d'una medalla per la seva senyera en agraïment a la col·laboració mostrada a la dita institució. Ofrena de 50 pessetes i diploma de l'arquitecte municipal En Josep Alemany a la família que se n'ha fet creditor. Repartiment de llibres, donatiu d'En Joan Salvatella, president de la Lliga de l'A. F., i d'un obsequi per part de la susdita Lliga per a premiar totes les nenes que han pres part a l'Exposició d'arbres. Recitació de poesies i cant de l'Himne a l'Arbre Fruiter, chorejat per tots els escolars. Parlaments per diferents personalitats. A dos quarts de cinc, sardanes a la Plaça de la Vila per la cobla «Catalonia». A les sis, ball a l'envelat, aixecat per la Lliga Nacionalista, amenitzat per l'orquestra «Muxins», de Sabadell. Nit, a les nou, concert a la Plaça i a les onze ball a l'envelat.

Dia 5. — A les nou del matí, curses de bicicletes locals, amb premis per la Joventut Nacionalista. A les deu, Missa de Requiem. A les dotze, ball a l'envelat. Tarda, a les quatre, curses de bicicletes d'obstacles i de cintes per la J. N. A les cinc, focs japonesos. A dos quarts de set, balls a l'envelat. A les deu, concert a la plaça. A les onze, ball a l'envelat.

Dia 6. — A la dotze del matí, concert a la susdita plaça. Tarda, a les set, ball al susdit envelat. Nit, a les deu, concert a la plaça i a les onze, ball al mateix envelat. Rifa de premis a benefici dels escolars pobres i invàlids i dels soldats de la població que es trobin en la campanya del Marroc, organitzada per la Lliga de l'Arbre Fruiter.

La Lliga Nacionalista subhasta una artística toia en l'envelat, el producte de la qual i el que s'obtingui d'un ball també serà destinat al mateix fi que es proposa la Lliga de l'Arbre Fruiter.

Una comissió extra recaptà donatius per als soldats de Melilla.

De Tarragona estant

(Conferència de les 9 de la nit)

EL «BUTLLETI» DE LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA

El director del Museu Diocesà, mossèn Jaume Bofarull, s'ha encarregat de la direcció del «Butlletí» de la Societat Arqueològica, havent sortit el primer número, redactat en la nostra llengua.

EL PREU DEL PA

S'ha augmentat el preu del pa en quatre cèntims per quilo, pagant-se des d'avui 7'40 pessetes els 10 quilos.

CASES BARATES

President l'alcalde N'Andreu Segura, s'ha constituït la Junta interina de les cases barates, essent-ne vocals els regidors senyors En Josep Prat, En Francesc de P. Canals, En Manuel de Penyarroba, l'inspector del Treball, senyor Altamira, l'arquitecte municipal senyor Pujol, acordant demanar a l'Hisenda la llista de majors contribuents i representació de les societats obreres.

COMMEMORACIO

El «Foment Joventut Fones Catalanes», de Torredembarra, demà, divendres, celebrà un acte patriòtic amb la col·laboració de la Joventut Nacionalista i «Pomells», de Tarragona.

TROPES A TARRAGONA

Ahr va arribar el batalló expedicionari del regiment d'Albuera, núm. 36, de guarnició a Lleida, del qual es diu que restarà a la nostra ciutat fins a nova ordre.

Jocs Florals a Les Corts

Seràn exclusivament per a escriptors novells.

CARTELL

Flor natural a la millor composició que canti l'Amor. Dos accessits. Premi del tinent d'alcalde En Josep Carabén a la millor composició de tema lliure.

Premi del caporal del Sometent de Les Corts, En Joan Piquet Jané, a la millor composició enlaint els Sometents Armats de Catalunya.

Premi del Grup Artístic de Les Corts a la millor poesia de tema i metro lliure.

Premi del president del Grup Artístic de Les Corts, En Josep Dou Brias, a la millor composició de tema lliure.

Premi de N'Antoni Cuyàs a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Leopold Planell a la millor composició de tema lliure.

Premi de N'Agustí Castells a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Domènec Rodó a la millor composició de tema lliure.

Premi de l'Ateneu Obrer de Les Corts a la millor composició que tracti sobre la Cultura de l'Obrer.

Premi de la Joventut de Les Corts a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Magi Campreciós a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Vicens Deu a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Joaquim Closos Rovira a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Josep Ribalta a la millor composició de tema lliure.

Premi de la senyora Maria Bauzá a la millor poesia humorística.

Premi d'En Josep Maria Cardús a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Josep Llobet a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Ramon Maria Casades a la millor composició de tema lliure.

Premi d'En Joan Bayona a la millor composició de tema lliure.

Els treballs, indistintament, poden ésser en prosa i vers, i han de trametre's sense firmar, amb títol, lema i un sobre clos contenint el nom de l'autor, fent constar a l'exterior del dit sobre el nom i lema de la composició.

El termini d'admissió es tancarà el dia 25 d'aquest mes, havent de remetre's aquests a nom de secretari del Grup Artístic de Les Corts, Crisàtem, 20, Les Corts.

La festa del repartiment de premis se celebrarà el dia 9 d'octubre pròxim.

El Jurat es farà públic oportunament.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

El Port Franc de Barcelona

El dictamen de la Comissió

Les poques sessions del Congrés del febrer de 1915 havien permès, no obstant, donar lectura del dictamen de la comissió de zones neutrals. Aquest dictamen feia una crítica de les diverses tendències exposades en la informació oral i escrita, dient després: «La resultat de tota aquesta gran informació pot dir-se que ha estat la d'afectar rudament el projecte, per la part i la de mostrar a l'ensenyament l'altra pel caràcter mercantil industrial que es temia o es creia que es pogués donar a la reforma, mentre que l'aspecte comercial o purament mercantil, que havia de revestir indubtablement, no tan sols no ha estat atacat, sinó que, al contrari, molts dels que el defensaven ens han dit: res d'indústria, puix amb això patirien les nostres del sucre, les converses vegetals, la filatura, els tèxtils, l'acabat de cotó, la corderia, l'esparteria, les pells, els papers, l'espart, els productes químics, el material moble, el mobillari, la xocolata, l'asfalt, etc.

Alguns dels informants ens han manifestat que l'únic que es podria concedir seria l'establiment d'un port franc de caràcter exclusivament mercantil, sempre que només s'hi portés a terme operacions elementals i necessàries del comerç o bé totes aquelles que no alteren d'una manera essencial la naturalesa del producte.

Ante la comissió per aquest primer decisió i fent un resultat que oferia la informació i recordant, al mateix temps, que una representació en l'ort de Castella, no havia dubtat en afirmar que no defugiria mai la discussió i resolució d'aquest problema, sempre que es presentés en les degudes condicions de garanties i seguretats pels interessos de les altres províncies, no dubtem ja en encomenar l'empresa, escrivint al davant del projecte, no el nom de «zones», institució que es podria prestar a la interpretació de si revestiria caràcter industrial, l'no el de «Port Franc», de caràcter comercial, amb l'objecte d'augmentar el tràfic i el comerç per a facilitar la sortida dels productes na-

cionals i afavorir transaccions mercantils, formant un mercat exterior.

Continuava el dictamen dient que la comissió, atenent-se a aquest criteri, determinava expressament i classificava en nou casos les úniques operacions comercials que fóra permès realitzar en els ports francs, sota la vigilància de l'administració, i prohibint també de la manera més categòrica l'establiment de cap indústria.

Seguia dient el dictamen: «Per tant, ni el sucre, ni les conserves, ni els tèxtils, etc., ni totes les altres indústries que es queixaven abans de poder sortir perjudicades, ja no ho podran dir, perquè al port franc no hi serà permesa cap classe de manufactura. No obstant, s'ha admès, per a quan es trobi funcionant el port franc, la instal·lació d'algunes indústries.

Serà precis per això instruir un expedient amb audiència i informe sempre de tots els fabricants similars de l'interior i que del dit expedient aparegui demostrat plenament que el peticionari ha complert amb les quatre condicions que es consignen en l'article.

No ha cregut necessari la comissió declarar prohibida la introducció al port de l'arròs, els olis i els vins, per tractar-se d'articles de gran exportació i que, no poden ténen cap perjudici que arribin amb franquícia els mateixos productes de l'estranger.

Aquest preàmbul, hom veu que fou fet en mig d'una gran discrepància d'esperit entre els components de la comissió. S'aten més en ell a salvar qualsevol suspensió, que no pas al fons de la qüestió.

Així es demostra en voler considerar de tanta importància el canvi de nom, quan en realitat l'abast d'un dipòsit franc, d'un port franc o d'una zona neutral, no ve pas del nom que se li doni, sinó de l'extensió d'atribucions que se li concedeixin.

Totes les operacions d'una ampla un dipòsit franc, si aquest té autorització neutral, poden realitzar-se en zació per a fer-ho.

En comptes d'anar amb aquests subterfugis, la comissió hauria d'ha-

ver declarat que no es podia concedir la instal·lació d'indústries i no pas dir que tot se salvava canviant el nom, puix ja diu l'adagi que el nom no fa la cosa.

Respecte als suposats perills de les indústries interiors, concedir-se les zones neutrals, a bastament van demostrar les entitats econòmiques de Barcelona amb llurs informes, que les indústries interiors similars a les concedides a la zona neutral no havien de ténen la competència. La raó és ben clara, Espanya és un país eminentment proteccionista, i tenint carregats els aranzels dels articles necessaris a les indústries, no és possible que les instal·lades a la zona neutral puguin competir amb les de l'interior, perquè per a entrar al país productes d'aquelles, han de pagar els mateixos drets que venint de l'estranger, amb l'agregant que cenen recarregats pel fet de no considerar-los de procedència de nació més afavorida.

En canvi, establint indústries a les zones neutrals, queden desgravats els articles estrangers necessaris a la manipulació d'un producte i això permet l'exportació d'aquests, mentre que venint de l'interior no pot competir perquè ha pagat aranzel d'articles que entren en la seva elaboració.

En tot cas, la comissió, si no volia concedir la instal·lació d'indústries al port franc, podia patrocinat l'establiment dels bons a l'exportació, de les admissió temporals o dels Draw-backs.

Finalment remarcarem d'aquest dictamen que el fet de no excloure els vins, els olis i l'arròs obeia a la defensa que fén d'aquesta autorització al port franc el vescomte d'Eza, home que podia influir en la comissió. Si en el mateix cas s'hagués trobat un delegat de Catalunya, no s'haurien decretat a ben segur exclusions injustificades.

L'article del projecte determinava l'admissió al Port Franc de totes les mercaderies la importació de les quals a Espanya no estés prohibida o limitada per lleis especials, i totes les nacionals l'exportació de les quals estava permesa. Disposava que les fustes per a envasos i les caixes estrangeres continuarien subjectes al règim aranzelari, pagant tots els drets de Duana. Al mateix temps quedaven exclosos, llevat de l'arròs, els cereals i les farines, així com les carns vives i mortes.

S'autoritzaven al port franc les operacions contingudes en els projectes de Dipòsit Franc de 1903 i 1911, ço és, magatzematge i barreges d'articles, prohibint-se les operacions següents: preparació d'alguardents compostos i licors i encapçalar vins amb alcohol estrangers i barrejar vins espanyols amb vins estrangers que no s'haguessin obtingut amb raïms frescos, que fossin impurs o alcoholitzats.

A més a més, s'estipulava que tota mercaderia que entrés al port franc, tant de procedència estrangera com nacional, que no fos objecte de manipulació o canvi d'envàs, havia de conservar les seves denominacions, marques, certificats o etiquetes cobertes o mostres d'origen, a l'objecte que no es confonguessin entre elles les de procedència distinta. Es prohibia absolutament la fixació sobre cap de les mercaderies de signes o indicacions que poguessin fer creure que procedissin de llocs distints dels de llur origen.

En el cas que sofrissin barreja o manipulació qualsevol, a més de quedar subjectes a la prohibició suara esmentada, era obligació que a l'envàs, recipient o ampolla, de qualsevol classe, hi figurés la denominació Port Franc de, a l'objecte que aparegués sempre consignat expressament que procedia de barreja o transformació comercial operada al mateix.

Per tot això es veu a la conclusió que per les seves atribucions el projecte no era pas de ports francs si al nom ens havem d'atenir, sinó de Dipòsit francs amb evident inferioritat de Ports, de Zones i de Dipòsit d'altres països. Tots els membres de la comissió devien saber que els productes espanyols, com l'oli, el vi, etc., marxen d'Espanya i van als Ports Francs i allí sofreixen els canvis que els comerciants creuen convenient i aquells productes ja no porten cap marca espanyola. En canvi, nosaltres, més puritans, havíem de tenir tots els miraments i com és natural, això ens posava en una situació d'inferioritat evident.

Jaume CARRERA

Moviment del Port el dia 1

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 158 passatgers.
Vapor espanyol «Almazora», amb càrrega general, de Palamos.
Vapor espanyol «Juliana», de Cadiz, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Enrique Ballesteros», de Gijón, amb carbó.
Vapor alemany «Annovers», de Baltia, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», amb carbó, d'Avilés.
Vapor italià «Ottavia», amb fustet, de Suse.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Sierra de Fuentes», amb càrrega general, cap a Marsella.
Vapor espanyol «Juan Maragall», en llast, cap a València.
Vapor espanyol «Poeta Arolas».

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor italià «Occident», amb càrrega general i trànsit, cap a Vigo.
Vapor francès «Iberique», en llast, cap a Marsella i Tarragona.
Vapor espanyol «Camañal», amb càrrega general, cap a Melilla.

T. Mallol Bosch

Barcelona

Cap a SAINT LOUIS DU RHONE i MARSELLA

Sortirà el dia 2 de setembre el vapor «KOLYMA» (en port)

Cap a KENITRA, CASABLANCA i RABAT

Sortirà el dia 3 de setembre el vapor «LUISA»

Cap a ALADANT, ALMERIA, MOTRIL, MALAGA, MELILLA i ALGECIRAS

Sortirà el dia 3 de setembre el vapor «MONT-SANT»

Cap a FARO i PORTIMAO

Sortirà el dia 1 de setembre el vapor «ANGELA»

Cap a NEW-YORK

Sortirà el dia 7 de setembre el vapor «DANIEL WEBSTER»

Cap a NEW-YORK

Sortirà el dia 20 de setembre el vapor «WEST-LASAWAY»

Per a informes, dirigir-se al seu consignatari, T. MALLOL BOSCH, Passeig de Colom, 17. Telèfons números 2312 A i 5069 A.

LES SOCIETATS ANONIMES I L'IMPORT D'INQUILINAT

Per Reial ordre de 28 de l'actual, es resolgué favorablement una instància que havien elevat la Cambra de Comerç i el Foment del Treball Nacional al ministre d'Hisenda, en sol·licitud que es declarés, amb caràcter general, que les societats mercantils, anònimes i comanditàries sotmeses al pagament de la Contribució Industrial i de Comerç, per no rebassar el seu capital la xifra de 500.000 pessetes, estaven exemptes de l'arbitri d'inquilinat, ajustant-se a la legislació vigent en la matèria, pels locals destinats a llurs operacions mercantils o industrials.

En virtut de l'esmentada disposició no podran, per tant, ésser objecte de l'arbitri de què es tracta, els locals destinats exclusivament a l'exercici del comerç o de la indústria que utilitzin les dites entitats.

Estació Enolècnica d'Espanya a Celta

Estadística comparativa de la importació agrícola espanyola a França a l'abril de 1921:

Vins: Durant el passat abril, Espanya ha tramès a França per les diferents Duanes de la República, 119.897 hectòlitres de vins ordinaris, i 119 de llept, que sumen en conjunt 120.016 hectòlitres.

En igual mes de 1920 la nostra importació fou de 807.895 hectòlitres, la qual cosa fa una diferència a favor de l'abril de 1920 de 687.879 hectòlitres.

La importació, des del primer de gener al 30 d'abril d'aquest any, dels nostres vins, a França ha estat de 633.264 hectòlitres contra 1.947.368 que importàrem en igual temps de l'any

anterior, pel que resulta una diferència a favor de l'any 1920 de 1.214.104 hectòlitres.

El comerç especial de vins espanyols ha estat, durant aquest mes, de 36.565 hectòlitres, que units als 167.672 dels mesos anteriors, sumen 204.237 hectòlitres, valorats en 25.571.000 francs; havent passat al consum 33.748 hectòlitres, que units als 163.543 hectòlitres dels mesos anteriors, sumen 196.291 hectòlitres.

Itàlia, durant l'esmentat mes d'aquest any, ha importat 1.370 hectòlitres, contra 10.238 que va trametre en igual mes de 1920.

Algèria ha importat a França, en el mateix mes d'abril, 251.594 hectòlitres de vins ordinaris, i 9.959 de mostres fins frescos i misteles, que sumen en conjunt 261.553 hectòlitres.

Tunis ha importat en igual mes 8.715 hectòlitres.

D'altres països s'han importat 773 hectòlitres de vins ordinaris, i 52 de vins de licor i misteles, que formen un total de 825 hectòlitres.

Olis: Durant el mes d'abril han arribat de la nostra nació 4.000 quilos d'oli, que units als 26.400 quilos arribats en els mesos anteriors, sumen 30.400 quilos.

En el mateix mes de 1920, importàrem 844.000 quilos, o siguin 840.000 quilos menys que l'esmentat abril de 1920.

El comerç especial dels nostres olis en aquesta nació durant el mes d'abril d'aquest any, ha estat de 5.800 quilos, que units als 54.800 del mes anterior, sumen 60.600, valorats en 349.000 francs; havent passat al consum 5.800 quilos.

Itàlia, durant l'esmentat mes, ha importat 660 quilos, que units als 6.200 importats en els mesos anteriors fan un total de 6.860 quilos.

Frutes: La importació de les nostres frutes a França ha estat, durant el mes d'abril de 1921, 20.329.200 quilos, que units als 37.941.500 importats en els mesos anteriors, sumen 58 mil·lions i 6.270.700 francs.

En el mateix mes de 1920, la importació fou de 8.210.400 quilos; resultant una diferència a favor de l'abril de 1921, de 14.118.800 quilos.

Llegums (verdes i seques): La seva importació, ha estat durant el mes d'abril de 1921, de 1.775.100 quilos, valorats en 1.663.000 francs.

En igual mes de l'any anterior importàrem 1.303.400 quilos, resultant una diferència a favor de l'abril de 1921, de 471.700 quilos.

En resum, de les dades que acabem de consignar, es desprèn que, comparada la nostra importació de l'abril de 1921, amb la del mateix mes de 1920, resulta que ha augmentat en frutes, 14.118.800 quilos i en llegums 471.400; disminuint en vins 687.879 hectòlitres i en olis 840.000 quilos.

El valor total de tots els productes espanyols importats a França, durant els quatre mesos de l'any de 1921, s'eleva (segons la manera de calcular les estadístiques franceses), a 124.510.000 francs, i el dels productes francesos exportats a Espanya, puja a 229.792.000 francs, resultant una diferència en contra d'Espanya de 105.282.000 francs.

Preus de productes agrícoles espanyols i altres: als mercats meridionals francesos:

Olis: de les Borges, de 575 a 620 francs els 100 quilos; d'Aragó, de 630 a 650 francs.

Alcohol: De vi, bon gust, de 350 a 400 francs l'hectòlitre.

Frutes: Peres, de 150 a 250 francs els 100 quilos; préssecs, de 175 a 400; alberques, de 60 a 130; llimones, de 80 a 90 francs el mil; polpa d'albercoca, de 75 a 80.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA 1.er

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	10.65	0.00	00.00			0.00
Futurs:						
Octubre . . .	10.47	10.24	00.00			0.00
Gener . . .	10.44	10.22	00.00			0.00
Març . . .	10.40	10.19	00.00			0.00
Maig . . .	10.34	10.13	00.00			0.00
Juliol . . .	10.32	10.01	00.00			0.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs . . .			Nobre .	16.75	00.00	00.00
Gener . . .				16.75	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	16.05	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre . . .	16.05	16.03	00.00	00.00
Desembre . . .	16.33	16.25	00.00	00.00
Gener . . .	16.35	16.30	00.00	00.00
Març . . .	16.45	16.54	00.00	00.00
Maig . . .	17.50	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	15.25			00.00
Futurs:				
Octubre . . .	15.55			00.00
Desembre . . .	15.86			00.00
Gener . . .	15.90			00.00
Març . . .	16.08			00.00
Maig . . .	16.15			00.00

Barcelona, 2 de setembre de 1921

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa. T. COSTAS, Palla, 13 i 15 pral.